

Künnikönyv
A Káth. Egyház Szerkesztésénél

A papszentelés

Szent-István-társulat kiadása

pro. m. h.

A PAPSZENTELÉS

—
A PONTIFICALE ROMANUM
SZÖVEGE
MAGYAR FORDÍTÁSSAL

HARMADIK KIADÁS

BUDAPEST

KIADJA A SZENT ISTVÁN-TÁRSULAT

Nihil obstat, *Dr. Nicolaus Töttössy*, censor dioecesanus.
Nr. 1517/1941. Imprimatur, Strigonii die 1. Martii 1941.
Dr. Joannes Drahos, vicarius generalis.

Stephaneum nyomda Budapest. Felelős : ifj. Kohl F.

A PAPSZENTELÉS.

A kisebb és nagyobb rendek.

A tonsurát és a kisebb rendeket misén kívül is fel lehet adni, a nagyobb rendeket csak mise közben ; rendszerint minden szentelés csak meghatározott napokon, mise közben történik. A tonsura és a kisebb rendek feladásának helye a misében az introitus és az oratio között, a subdiaconatusé az oratio után, a diaconatusé a lectio után, az áldozópapságé a lectio és evangélium közé eső imák alatt van.

A püspök rendes szokás szerint kezdi meg a misét és folytatja addig a pontig, amikor a szentelés következik. Ekkor az oltár közepe előtt leül székére, háttal az oltár felé, fején a mitrával. Az archidiaconus (prima dignitas) fennszóval mondja :

Accedant omnes,	Lépjenek elő mind
qui ordinandi sunt.	a felszentelendők.

Erre a felszentelendők mind a püspök elé térdelnek. Ha van közöttük, aki nincs megbérmálva, a püspök őt előbb megbérmálja. Most valamelyik a püspöknek szolgáló papok közül a püspök következő tilalmát olvassa fel :

Reverendissimus	Krisztusban atyánk
in Christo Pater, et	és urunk, főtiszte-

Dominus, Dominus N., Dei et Apostolicae Sedis gratia Episcopus N., sub excommunicationis poena praecepit, et mandat omnibus, et singulis, pro suscipiendis Ordinibus hic praesentibus, ne quis forsitan eorum irregularis, aut alias a jure, vel ab homine excommunicatus, interdictus, suspensus, spurius, infamis, aut alias a jure prohibitus, sive ex aliena dioecesi oriundus, sine licentia sui Episcopi, aut non descriptus, examinatus, approbatus, et nominatus, ullo pacto audeat ad suscipiendos Ordines accedere, et quod nullus ex Ordinatis discedat, nisi Missa finita, et bene-

lendő N. úr, Isten és az apostoli szék kegyelméből n.-i püspök, kiközösítés terhe alattmeghagyja és megparancsolja mindenkinek, aki a szent rendek felvételére itt jelen van, hogy senki, aki a szentelési szabályoknak nem megfelelő, vagy más-különben jogszabály vagy bírói ítélet által kiközösített, egyházi tilalom alatt álló, felfüggesztett, törvénytelen, becsületvesztett vagy bármikép törvény által eltiltott, vagy pedig idegen megyéből származó a saját püspökének engedélye nélkül, vagy aki szabályszerűen nem jelentkezett, nincs megvizsgálva, akit nem szólítanak, semmi-

dictione accepta.	Pontificis	képpen se merészeljen szenteléshez jönni és a szentelés után a felszenteltek közül senki se távozzék a mise vége és a főpapi áldás előtt.
----------------------	------------	---

Ez az intelem minden szenteléskor ismételtetik.

A tonsura és a kisebb rendek.

A tonsura.

A szentelendők mindegyike balkarján karinget, jobbkezeében pedig gyertyát tart. Az introitus (vagy a Kyrie) után a püspök leül az oltár közepe előtt, fején a mitrával; jegyzője pedig névszerint szólítja azokat, akik tonsurát kapnak; mire ezek mindegyike felel:

Adsum.		Jelen.
--------	--	--------

és sorban letérdelnek az oltár és a püspök előtt.
A püspök felkel és mitrával fején mondja:

V. Sit nomen Domini benedictum. R. Ex hoc nunc et usque in saeculum. V. Adjutorium nostrum in nomine Domini.	Legyen áldott az Úr neve. F. Mostantól mindörökké. A mi segedelmünk az Úr nevében van.
--	--

R. Qui fecit coelum et terram.

Oremus, fratres, carissimi, Dominum nostrum Jesum Christum, pro his famulis suis, qui ad deponendum comas capitum suorum pro ejus amore festinant, ut donet eis Spiritum sanctum, qui habitum religionis in eis in perpetuum conservet, et a mundi impedimento, ac saeculari desiderio corda eorum defendat: ut, sicut immutantur in vultibus, ita dextera manus ejus virtutis tribuat eis incrementa, et ab omni caecitate spirituali et humana oculos eorum aperiat, et lumen eis aeternae gratiae concedat. Qui vivit et regnat cum Deo

F. Aki a mennyet és földet teremtette.

Imádkozzunk, kedves testvérek, a mi Urunk Jézus Krisztushoz, ezekért az ő szolgálóiért, akik az ő szerelméért ide sietnek, hogy letegyék fejük hajazatát; adja nekik a Szentlelket, hogy az mindenkor őrizze meg bennük az ájtatosság szellemét és vegye szívüket védelmébe az élet akadályaival és a világi kívánságokkal szemben: hogy amint elváltozik külsejük, úgy növelje bennük az ő jobbjára az erőnyességet; tegye szemeket a lelki és emberi vakságból látókká és adja meg nekik az örök kegyelem világosságát. Aki él és uralkodik

Patre in unitate ejus-
dem Spiritus sancti
Deus, per omnia sae-
cula saeculorum.

az Atyaistennel és
ugyanazonSzentlélek-
kegyetemben,Isten,
mindörökön örökké.

Most leül a püspök és a kar a következő antifonát
és zsoltárt mondja :

Tu es Domine qui
restitues haeredita-
tem meam mihi.

Te adod vissza,
Uram, örökségemet.

Psalmus 15.

15. zsoltár.

Conserva me, Do-
mine, quoniam spe-
ravi in te : dixi Do-
mino : Deus meus es
tu ; quoniam bono-
rum meorum non
eges.

Óvj meg engem,
Uram, mert tebenned
van reményem. Mon-
dom az Úrnak: Te
vagy én Istenem;
Náladnál nagyobb ja-
vam nincsen.

Sanctis, qui sunt
in terra ejus : mirifi-
cavit omnes volun-
tates meas in eis.

A szentekkel, kik
országában vannak;
csodálatosan kielégíti
minden óhajtásomat.

Multiplicatae sunt
infirmities eorum :
postea accelerave-
runt.

Sok gyötrődése
van azoknak; kik
más isten után fut-
kosnak.

Non congregabo
conventicula eorum

Nem veszek részt
véres áldozatokban,

de sanguinibus : nec
memor ero nominum
eorum per labia mea.

nevüket sem veszem
ajkamra.

Most ismétlik az antifonát :

Tu es Domine etc. | Te adod vissza stb.

Mikor a zsoltárt kezdik mondani, a püspök mindegyik hajából ollóval levág egy keveset a homlokon, a tarkónál, a két fül táján és a fej tetején és azt egy tálcára teszi ; mikor haját nyírják, mindegyik ezt mondja :

Dominus pars hereditatis meae et calicis mei : tu es, qui restitues hereditatem meam mihi.

Az Úr az én örökségem és kelyhem osztályrésze : Te adod vissza örökségemet.

Mikor valamennyi tonsurája le van nyírva, a püspök, mitráját letéve, feláll és feléjük fordulva mondja :

Oremus.

Praesta, quaesumus, omnipotens Deus ; ut hi famulitui, quorum hodie comas capitum pro amore divino deposuimus, in tua dilectione perpetuo ma-

Könyörögjünk.

Add meg, kérünk, mindenható Isten, hogy ezek a te szolgáid, akikről fejük hajazatát isteni szeretetből levettük, a teszeretetedben mind végig megmaradja-

neant ; et eos sine macula in sempiternum custodias. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

nak, és szeplőtelenül őrizd meg őket mindörökké. Krisztus, a mi Urunk által.

F. Amen.

A kar a következő antifonát és zsoltárt mondja, miközben a püspök, fején a mitrával, ül :

Hi accipient benedictionem a Domino, et misericordiam a Deo salutari suo, quia haec est generatio quaerentium Dominum.

Psalmus 23.

Domini est terra, et plenitudo ejus : orbis terrarum, et universi qui habitant in eo.

Quia ipse super maria fundavit eum : et super flumina prae-paravit eum.

Quis ascendet in montem Domini ? aut

Az ilyenek nyernek áldást az Úrtól és irgalmat az Istentől, az ő oltalmazójuktól. Ez azok nemzedéke, akik az Urat keresik.

23. zsoltár.

Az Úré a föld s ami azt betölti : a földkerekség és minden lakója.

Mert a tengerekre ő alapította : s a folyók fölé ő állította.

Ki mehet fel az Úr hegyére ? ki áll-

quis stabit in loco
sancto ejus?

Innocens manibus
et mundo corde : qui
non accepit in vano
animam suam, nec
juravit in dolo pro-
ximo suo.

Hic accipiet bene-
dictionem a Domino:
et misericordiam a
Deo salutari suo.

Haec est generatio
quaerentium eum :
quaerentium faciem
Dei Jacob.

Attollite portas,
principes, vestras, et
elevamini, portae
aeternales : et introi-
bit Rex gloriae.

Quis est iste Rex
gloriae? Dominus for-
tis et potens, Domi-
nus potens in proelio.

Attollite portas,
principes, vestras, et
elevamini, portae

hat meg az ő szent
helyén?

Az, akinek keze
ártatlan, kinek szíve
tisztá, ki magát hiú-
ságra nem adja, s
nem tesz hamis esküt
társának.

Az ilyen áldást
nyer az Úrtól, s ir-
galmat az Istentől,
az ő oltalmazójától.

Ez azok nemze-
déke, kik Őt keresik:
kik Jákob Istenének
arcát keresik.

Tárlatok fel ha-
talmas kapuk, tárl-
atok fel, örök ka-
puk: hadd vonuljon
be a dicsőség ki-
rálya!

Ki az a dicsőség
királya? Az erős és
hatalmas Úr, a harc-
ban hatalmas Úr.

Tárlatok fel, ha-
talmas kapuk, tárl-
atok fel, örök ka-

aeternales : te introi-
bit Rex gloriae.

Quis est iste Rex
gloriae? Dominus
virtutum ipse est
Rex gloriae.

Gloria Patri, et Fi-
lio, et Spiritui sancto.

Sicut erat in prin-
cipio, et nunc, et
semper, et in saecula
saeculorum. Amen.

puk, hadd vonuljon
be a dicsőség ki-
rálya.

Ki az a dicsőség
királya? A seregek
Ura, Ő a dicsőség ki-
rálya.

Dicsőség az Atyá-
nak és Fiúnak és
Szentléleknek.

Miként vala kez-
dettől fogva és most
és mindig és mind-
örökké. Amen.

Ismétlik az egész antifonát :

Hi accipient etc.

Az ilyenek nyer-
nek stb.

Ezután a püspök, mitráját letéve, felkel és az oltár
felé fordulva mondja :

Oremus.

Könyörögjünk.

a segédkezők pedig :

Flectamus genua.
R. Levaté.

Hajtsunk térdet.
F. Keljetek föl.

Adesto, Domine,
supplicationibus no-
stris, et hos famulos

Hallgasd meg, Uram,
a mi könyörgésünket
és méltóztassál meg-

12 *A tonsura és a kisebb rendek*

tuos bene- † dicere
dignare, quibus in
tuo sancto nomine
habitum sacrae reli-
gionis imponimus;
ut, te largiente, et
devoti in Ecclesia tua
persistere, et vitam
percipere mereantur
aeternam. Per Chri-
stum Dominum no-
strum. R. Amen.

áldani ezeket a te
szolgádat, akikre a
te nevedben feladjuk
a szent szolgálat öl-
tönyét, hogy a te
jóvóltodból buzgó-
ságuk az Egyház
szolgálatában állandó
maradjon és elnyer-
jék az örök életet.
Krisztus, a mi Urunk
által. F. Amen.

Ekkor a püspök, fején a mitrával, leül és kezébe
véve a karinget, mindegyikhez ezt mondja:

Induat te Dominus
novum hominem, qui
secundum Deum cre-
atus est in justitia et
sanctitate veritatis.

Öltesse fel veled az
Úr az új embert, aki
egészen igaz és szent,
úgy, amint Isten al-
kotta.

és azt mindegyikre ráadja, mindenkinél ismételve:
Induat etc. Ennek végeztével a püspök mitra
nélkül feláll és feléjük fordulva mondja:

Oremus.

Omnipotens sem-
piterne Deus, propi-
tiare peccatis nostris,
et ab omni servitute

Könyörögjünk.

Mindenható örök
Isten, engedd el ke-
gyesen a mi bűnein-
ket, és tisztítsd meg

saecularis habitus hos famulos tuos emunda; ut dum ignominiam saecularis habitus deponunt, tua semper in aevum gratia perfruantur; ut sicut similitudinem coronae tuae eos gestare facimus in capitibus, sic tua virtute haereditatem subsequi mereantur aeternam in cordibus. Qui cum Patre et Spiritu sancto vivis, et regnas Deus, per omnia saecula saeculorum.

R. Amen.

Most a püspök, fején mitrával, leül és így szól hozzájuk :

Filii carissimi, animadvertere debetis, quod hodie de foro Ecclesiae facti estis, et privilegia clericalia sortiti estis; cavete igitur, ne pro-

ezeket a szolgálodat mindentől, ami világi ruhában szolgálván, rájuk tapadt; hogy mikor a világi ruhát leteszik, mindenkorra elnyerjék a te malasztodat; hogy amint koronád hasonlóságát viseltetjük velük fejükön, a te segedelmeddel az örök élet örökségét nyerjék el szívükben. Aki az Atyával és Szentlélekkel élsz és uralkodol Isten mindörökön örökké.

F. Amen.

Kedves fiaim! Tudnotok kell, hogy ma az Egyház hatósága alá kerültetek és a papi szabadságok részesesei lettetek; óvakodjatok, hogy azo-

14 *A tonsura és a kisebb rendek*

pter culpas vestras
illa perdatis, et ha-
bitu honesto, bonis-
que moribus, atque
operibus Deo placere
studeatis. Quod ipse
vobis concedat per
Spiritus sanctum
suum.

R. Amen.

kat saját hibáitokból
el ne veszítsétek és
igyekezzetek, hogy
tisztas viselet, jó er-
kölcök és cselekedet-
ek által Isten tet-
szését megnyerjétek.
Ezt adja meg nektek
Ő Szentlelke által.

F. Amen.

Az ostiarius szentelése.

Miután a püspök a Kyriet (és a Gloriát) elmon-
dotta, mitrával fején, leül az oltár előtt. Az archi-
diaconus felhívja a felszentelendőket :

Accedant, qui or-
dinandi sunt ad offi-
cium ostiariorum.

Lépjenek ide, akik
az ostiariusok (ajtón-
állók) rendjére szent-
telendők.

és mindegyiket nevén szólítja, mire azok egyen-
ként felelik :

Adsum.

Jelen.

Valamennyien karingbe öltözve, kezükben gyer-
tyával a püspök elé térdelnek. A püspök a követ-
kező intelmet intézi hozzájuk :

Suscepturi, filii ca-
rissimi, officium Osti-
ariorum, videte,

Nektek, kedves
fiaim, akik az ostia-
riusok rendjét fogjá-

quae in domo Dei agere debeatis. Ostiarium oportet percutere cymbalum et campanam : aperire Ecclesiam et sacram : et librum aperire ei, qui praedicat. Providete igitur, ne per negligentiam vestram, illarum rerum, quae intra Ecclesiam sunt, aliquid deperat, certisque horis domum Dei aperiatis fidelibus, et semper claudatis infidelibus. Studete etiam, ut sicut materialibus clavisibus Ecclesiam visibilem aperitis, et clauditis : sic et invisibilem Dei domum, corda scilicet fidelium, dictis et exemplis vestris claudatis diabolo, et aperiatis Deo ; ut divina verba quae audierint

tok fölvenni, tudnotok kell, mi lesz teendőtök az Úr házában. Az ostiariusnak kell csengetni és a harangokat meghúzni, a templomot és sekrestyét kinyitni és a könyvet felütni annak számára, aki prédikál. Mindenre viseljetek gondot, hogy a ti hanyagságtokból semmi se vesszék el, ami a templomban van; meghatározott órákban nyissátok fel a templomot a hívek előtt és mindig zárjátok be a hitetlenek előtt. Arra is törekedjete, hogy amint az anyagból való kulcsokkal a látható templomot kinyitjátok és bezárjátok, úgy szavatokkal és példátokkal a hívek szívét, az Isten

16 *A tonsura és a kisebb rendek*

corde retineant, et
opere compleant :
quod in vobis Domi-
nus perficiat per mi-
sericordiam suam.

láthatatlan házát is,
zárjátok be a gonosz
szellem előtt és nyis-
sátok fel Isten előtt,
hogy az isteni ígét,
amit hallottak, szí-
vükben megtartsák
és tetteikkel meg-
valósítsák. Adja meg
ezt nektek az Úr az
ő irgalmasságában.

Most a püspök mindegyiknek odanyújtja a temp-
lomkulcsokat, amelyeket jobbkezükkel érintenek,
miközben a püspök mondja :

Sic agite, quasi red-
dituri Deo rationem
pro iis rebus, quae
his clavibus reclu-
duntur.

Úgy cselekedjeteK,
hogy Istennek szá-
mot tudjatok adni
mindenről, ami ezek-
kel a kulcsokkal van
elzárva.

Ezután az archidiaconus őket a templom ajtajá-
hoz vezeti és azt velük bezáratja és kinyitattja ;
kezükbe adja a harang kötelét (csengőt) és haran-
goztat ; azután visszavezeti őket a püspökhöz.
A püspök, ki előtt letérdelnek, fején a mitrával,
feléjük fordulva mondja :

Deum Patrem om-
nipotentem, fratres
carissimi, suppliciter

A mindenható Atya-
Istent alázattal kér-
jük, kedves testvé-

deprecemur, ut hos famulos suos bene- † dicere dignetur, quos in officium ostiario- rum eligere dignatus est; ut sit eis fidelissima cura in domo Dei, diebus ac noctibus, ad distinctionem certarum horarum, ad invocandum nomen Domini, adjuvante Domino nostro Jesu Christo, qui cum eo vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia saecula saeculorum. R. Amen.

rek, hogy ezeket az ő szolgálait, akiket az ostaiariusok rendjére kiválasztani méltóztatott, kegyesen áldja † meg, hogy az Isten házában éjjel és nappal nagy gondjuk legyen arra, hogy jelet adjanak azokban az órákban, amelyekben az Úrhoz kell fordulni a mi Urunk Jézus Krisztus segedelmével, aki vele él és uralkodik a Szentlélekkel egyetemben, Isten, mindörökön örökké. F. Amen.

A mitrát letéve és az oltár felé fordulva mondja a püspök :

Oremus. | *Könyörögjünk.*

A segédkezők folytatják :

Flectamus genua. | Hajtsunk térdet.
R. Levate. | F. Keljetek föl.

A püspök feléjük fordulva mondja :

Domine sancte, Pater omnipotens, aeterne Deus, bene † dicere dignare hos famulos tuos in officium ostiariorum ; ut inter janitores Ecclesiae tuo pareant obsequio, et inter electos tuos, partem tuae mereantur habere mercedis. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia saecula saeculorum.

R. Amen.

Szentséges Urunk, mindenható Atyánk, örök Isten, méltóztassál meg † áldani ezeket a te szolgálodat az ostiariusok rendjében, hogy mint a Szentegyház ajtónállói, a te szolgálatodban készségesek legyenek és választottaid sorában a te jutalmadból ők is részt érdemeljenek. A mi Urunk Jézus Krisztus által, aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egyetemben, Isten, mindörökön örökké.

F. Amen.

A lector szentelése.

Az ostiarius szentelése után a püspök ismét az oltár közepe előtt ül, fején a mitrával. Az archidiaconus felhívja a szentelendőket :

Accedant, qui ordinandi sunt ad officium lectorum.

Lépjenek elő, akik a lectorok (felolvasók) rendjére szentelendők.

és mindegyiket nevén szólítja, úgy mint az ostiariusnál. Valamennyien kezükben gyertyával a püspök elé térdelnek, aki a következő intelmet intézi hozzájuk:

Electi, filii carissimi, ut sitis lectores in domo Dei nostri, officium vestrum agnoscite et implete. Potens est enim Deus, ut augeat vobis gratiam perfectionis aeternae. Lectorem siquidem oportet legere ea quae (*vel ei qui*) praedicat, et lectiones cantare; et benedicere panem, et omnes fructus novos. Studete igitur verba Dei, videlicet lectiones sacras, distincte et aperte, ad intelligentiam et aedificationem, fidelium, absque omni mendacio falsitatis proferre; ne veritas divinarum

Nektek, kedves fiaim, akik arra vagytok kiszemelve, hogy az Isten házában lectorok legyetek, hivatalotokat meg kell ismernetek, hogy azt betölthessétek. Hatalmas az Isten, növelni fogja benneteket az örök életre való tökéletesség kegyelmét. Ugyanis a lector kötelességei a prédikációhoz előolvasni, a lectionkat énekelni, kenyeret és új gyümölcsöt megáldani. Iparkodjatok, hogy Isten ígését, a szent lectionkat, világosan és érthetően, minden hamis ferdítés nélkül olvasátok a hívek épülé-

lectionum, incuria vestra, ad instructionem audientium corumpatur. Quod autem ore legitis corde credatis, atque opere compleatis: quatenus auditores vestros, verbo pariter, et exemplo vestro, docere possitis. Ideoque dum legitis, in alto loco Ecclesiae stetis, ut ab omnibus audiamini et videamini, figurantes positione corporali, vos in alto virtutum gradu debere conversari; quatenus cunctis, a quibus audimini et videmini, celestis vitae formam praebeatis: quod in vobis Deus impleat per gratiam suam.

sére, nehogy a ti gondatlanságtok következtében a szent lectióban foglalt igazság, melynek a hallgatók okulására kell szolgálni, meghamisíttassék. Amit pedig fennszóval olvastok, azt szívetekben higgyétek és cselekedeteitekben megvalósítjátok, hogy szavatokkal és példátokkal egyaránt taníthassátok hallgatóitokat. Azért amikor olvastok, a templomban emelvénnyel álljatok, hogy mindenki lásson és halljon titeket és így külső tartásokkal is jelképezzétek, hogy nektek az erény magas fokán kell állnotok, hogy így mindenkinek, aki csak titeket hall és lát, mennyei szép élet

példáját mutassátok:
tegye ezt bennetek
teljessé Isten ma-
lasztja.

Most a püspök mindegyiknek odanyújtja a lectiók könyvét, amelyből felolvasni fognak és mikor azt jobbjukkal érintik, ezt mondja :

Accipite, et estote
verbi Dei relatores,
habitudinis, si fideliter
et utiliter impleveritis
officium vestrum,
partem cum iis, qui
verbum Dei bene ad-
ministraverunt ab
initio.

Vegyétek és hor-
dozzátok Isten igé-
jét, és ha hűségesen
és hasznosan teljesí-
titek hivatástokat,
osztályosai lesztek
azoknak, akik kez-
detől fogva hűséges-
sen szolgálták Isten
igéjét.

A püspök, fején a mitrával, feléjük fordulva áll és
mondja :

Oremus, fratres ca-
rissimi, Deum Pa-
trem omnipotentem,
ut super hos famulos
suos, quos, in ordi-
nem lectorum di-
gnatus est assumere,
bene- † dictionem su-
am clementer effun-

Könyörögj ü n k,
kedves testvéreim, a
mindenható Atyais-
tenhez, hogy ezekre
az ő szolgáira, akiket a
lectorok rendjébe fel-
venni méltóztatott,
árassza ki kegyelme-
sen † áldását, hogy

dat, quatenus distincte legant, quae in Ecclesia Dei legenda sunt, et eadem operibus impleant. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium suum, qui cum eo vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia saecula saeculorum. R. Amen.

amit az Isten egyházában olvasniok kell, értelmesen olvasás és cselekedeteikkel valóra váltsák. A mi Urunk Jézus Krisztus, az ő szent Fia által, aki vele él és uralkodik a Szentlélekkel egyetemben, Isten, mindörökön örökké. F. Amen.

A püspök a mitrát letéve, az oltár felé fordul és mondja :

Oremus.

Könyörögjünk.

A segédkezők folytatják :

Flectamus genua.
R. Levate.

Hajtsunk térdet.
F. Keljetek fel.

Most a felszenteltek felé fordulva mondja :

Domine sancte,
Pater omnipotens,
aeterne Deus, bene-†
dicere dignare hos famulos tuos in officium lectorum, ut

Szentséges Urunk,
mindenható Atyánk,
örök Isten, add † áldásodat ezekre a te szolgáidra a lectorok rendjében, hogy a

assiduitate lectionum instructi sint atque ordinati, et agenda dicant, et dicta opere impleant, ut in utroque, sanctae Ecclesiae exemplo sanctitatis suae consulant. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia saecula saeculorum.

R. Amen.

szent olvasmányokban elmélyedve, magukat tökéletesítsék és hogy azt, amit tenni kell, mondják és amit mondtak, azt teljesítsék, hogy ebben a két dologban szent példát adva, szolgáljanak az Anyaszentegyháznak. A mi Urunk Jézus Krisztus, a te szent Fiad által, aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egyetemben, Isten, mindörökön örökké. F. Amen.

Az exorcista szentelése.

A lector szentelése után a püspök ismét az oltár közepe előtt ül, fején a mitrával. Az archidiaconus felhívja a szentelendőket :

Accedant, qui ordinandi sunt ad officium exorcistarum.

Lépjenek elő, akik az exorcisták (ördögűzők) rendjére szentelendők.

és mindegyiket nevéen szólítja, úgy mint az előzőknél. Valamennyien a püspök elé térdelnek, kezükben gyertyával és a püspök a következő intelmet intézi hozzájuk :

Ordinandi, filii carissimi, in officium exorcistarum, debetis noscere quid suscipitis. Exorcistam etenim oportet abjicere daemones, et dicere populo, ut qui non communicat, det locum ; et aquam in ministerio fundere. Accipitis itaque potestatem imponendi manum super energumenos, et per impositionem manuum vestrarum, gratia Spiritus sancti, et verbis exorcismi, pelluntur spiritus immundi a corporibus obsessis. Studete igitur, ut sicut a corporibus aliorum daemones expellitis, ita a mentibus

Nektek, kedves fiaim, akik az exorcisták rendjére vagytok szentelendők, tudnotok kell, mi az, amit felvesztek. Az exorcistának kell a gonosz szellemeket elűzni, a népet felszólítani, hogy aki nem áldozik, adjon helyet másnak, és az isteni tiszteletnél a vizet szolgálatni. Hatalmat nyertek, hogy kezeiteket rátegyétek a megszállottakra és a Szentlélek kegyelmének erejével a ti kezeitek feltétele és az exorcismus szavai által kiűzetnek a tisztátalan szellemek a megszállt testekből. Igyekezsetek, hogy

et corporibus vestris omnem immunditiam et nequitiam ejiciatis: ne illis succumbatis, quos ab aliis, vestro ministerio, effugatis. Discite per officium vestrum vitiis imperare, ne in moribus vestris aliquid sui juris inimicus valeat vindicare. Tunc etenim recte in aliis demonibus imperabitis, cum prius in vobis eorum multimodam nequitiam superatis. Quod vobis Dominus agere concedat per Spiritum suum sanctum.

amint mások testéből kiűzitek a gonosz szellemet, úgy minden tisztátalanságot vessetek ki a saját lelketekből és testeitekből is, hogy ne kerüljetek ti magatok azok hatalma alá, akiket másokból tisztetekkel járó hatalmatokkal kiűztök. Merítsetek okulást tisztetekből, hogy hibáitokon uralkodva, az ellenség semmit se találjon bennetek, amit magáénak vallhatna. Mert csak úgy tudtok a gonosz szellemeknek másokban parancsolni, ha előbb már önmagatokban annak minden gonoszságát legyőztétek. Adjá meg ezt nektek Isten szent Lelke által.

26 *A tonsura és a kisebb rendek*

Most a püspök mindegyiknek odanyújtja a könyvet, amelyben az exorcismusok foglaltatnak, vagy ehelyett a missalét vagy pontificalét. Ezt jobbjukkal érintik, miközben a püspök mondja :

Accipite, et commendate memoriae ;
et habete potestatem
imponendi manus super energumenos, sive baptizatos, sive catechumenos.

Vegyétek és véssétek emlékezetetekbe ; és legyen hatalmatok kezeiteket feltenni a megszállottakra, úgy a megkereszteltekre, mint a keresztségre készülőkre.

Ezután mindnyájan letérdelnek a püspök előtt ő pedig, fején mitrával, állva imádkozik :

Deum Patrem omnipotentem, fratres carissimi, supplices deprecemur, ut hos famulos suos bene-† dicere dignetur in officium exorcistarum, ut sint spirituales imperatores, ad abjiciendos daemones de corporibus obsessis, cum omni nequitia eorum multiformi. Per unigenitum Fi-

Könyörögjünk a mindenható Atyais-tenhez, kedves testvéreim, hogy áldja † meg ezeket az ő szolgálait az exorcisták rendjében, hogy lelki hatalmuk legyen a megszállottak testéből szavuk erejével kiűzni a gonosz szellemeket azoknak mindenféle gonoszságai-
val egyetemben. Az

lium suum Dominum nostrum Jesum Christum, qui cum eo vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia saecula saeculorum.

R. Amen.

ő egyszülött Fia, a mi UrunkJézusKrisztus által, aki vele él és uralkodik a Szentlélekkel egyetemben, Isten, mindörökön örökké.

F. Amen.

Majd a mitrát letéve, az oltár felé fordul és mondja :

Oremus.

Könyörögjünk.

A segédkezők folytatják :

Flectamus genua.
R. Levate.

Hajtsunk térdet.
F. Keljetek fel.

Most a püspök a felszentelték felé fordulva mondja:

Domine sancte, Pater omnipotens, aeterne Deus, bene-† dicere dignare hos famulos tuos in officium exorcistarum: ut per impositionem manuum, et oris officium, potestatem et imperium habeant spiritus immundos coërcendi, ut proba-

Szentséges Urunk, mindenható Atyánk, örök Isten, méltóztassál meg-† áldani ezeket a te szolgádat az exorcisták rendjében, hogy a kézfeltétel és a szó ereje által hatalmuk legyen a tisztátalan szellemek megfékezésére, hogy a gyógyítás ha-

biles sint medici Ecclesiae tuae, gratia curationum virtuteque coelesti confirmati. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus Sancti Deus, per omnia saecula saeculorum. R. Amen.

talmával és mennyei erővel felruházva, az Egyház orvosaiává váljanak. A mi Urunk Jézus Krisztus, a te szent Fiad által, aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egyetemben, Isten, mindörökön örökké. F. Amen.

Az akolythus szentelése.

Az exorcista szentelése után a püspök fején a mitrával az oltár közepe előtt leül. Az archidiaconus felhívja a szentelendőket:

Accedant, qui ordinandi sunt ad officium acolythorum.

Lépjenek elő, akik az akolythusok (oltárszolgák) rendjére szentelendők.

és mindegyiket nevéen szólítja, úgy mint az előzőknél. Valamennyien a püspök elé térdelnek, kezükben a gyertyával és a püspök a következő intelmet intézi hozzájuk:

Suscepturi, filii carissimi, officium acolythorum, pensate quod suscipitis. Aco-

Ti, kedves fiaim, akik az akolythusok rendjére vagytok szentelendők, fontol-

lythum etenim oportet ceroferarium ferre, luminaria Ecclesiae accendere, vinum et aquam ad Eucharistiam ministrare. Studete igitur susceptum officium digne implere. Non enim Deo placere poteritis, si lucem Deo manibus praeferentes, operibus tenebrarum inserviatis, et per hoc aliis exempla perfidiae praebeatis. Sed sicut Veritas dicit: Luceat lux vestra coram hominibus, ut videant opera vestra bona, et glorificent Patrem vestrum, qui in coelis est. Et sicut apostolus Paulus ait: In medio nationis pravae et perversae, lucete sicut luminaria in mundo, verbum vitae continentes.

játok meg, mit vesztek fel. Az akolythusnak kell a gyertyákat hordozni, a templom lámpáit meggyújtani, az eucharistiához borral és vízzel szolgálni. Iparkodjatok felvállalt tiszteteket szorgalmasan teljesíteni. Mert lehetetlen, hogy Isten tetszését megnyerjétek, ha ugyanakkor, mikor kezeitekben világosságot hordoztok, a sötétség cselekedeteinek szolgálatában álltok és ezáltal másoknak is a hűtlenség példáját mutatjátok. Hanem úgy, amint az Igazság mondja: Világoskodjék a ti világosságotok az emberek előtt, hogy lássák a ti jó cselekedeteiteket és dicsőítsék Atyátokat, aki a

Sint ergo lumbi vestri praecinctorum et lucernae ardentis in manibus vestris, ut filii lucis sitis. Abjiciatis opera tenebrarum, et induamini arma lucis. Eratis enim aliquando tenebrae, nunc autem lux in Domino. Ut filii lucis ambulate. Quae sit vero ista lux, quam tantopere inculcat apostolus, ipse demonstrat, subdens: Fructus enim lucis est, in omni bonitate, et justitia, et veritate. Estote igitur solliciti, in omni justitia, bonitate, et veritate; ut et vos, et alios, et Dei Ecclesiam illuminetis. Tunc etenim in Dei sacrificio digne vinum suggeretis et aquam, si vos ipsi

mennyekben van. És amint Pál apostol mondja: A rossz és romlott nemzedék közepette világítsatok a világban, mint világítók, melyekben az élet igéje foglaltatik. Tehát legyen ágyékok felővezve és égő fáklyák kezetekben, hogy a világosság fiai legyetek. Vessétek el a sötétség cselekedeteit és öltsetek fel a világosság fegyvereit. Valamikor sötétség voltatok, most világosság vagytok az Úrban. Mint a világosság fiai járjatok. Az apostol maga megmondja, melyik az a világosság, amelyet annyira lelkünkre köt, mikor így folytatja: a világosság gyümölcse minden jóság, igaz-

Deo sacrificium, per castam vitam et bona opera, oblatis fueritis. Quod vobis Dominus concedat per misericordiam suam.

ságosság és igazság. Azért szorgoskodjatok minden igazságosságban, jóságban és igazságban, hogy magatokat is, másokat is, az Isten egyházát is megvilágítsátok. Csak akkor lesztek igazán méltók arra, hogy az isteni áldozathoz bort és vizet szolgáltatassatok, ha tiszta élet és jócselekedetek által önmagatokat is áldozatul hozzátok Istennek. Adja meg ezt nektek az Úr az ő irgalmasságában.

Ezután a püspök gyertyatartót nyújt nekik, melynek gyertyája nem ég, amelyet egymás után jobbjukkal érintenek, miközben a püspök mondja :

Accipite ceroferarium cum cereo, et sciatis vos ad accendenda Ecclesiae luminaria Mancipari, in

Vegyétek a gyertyatartót a gyertyával és tudjátok meg, hogy a templom világának felgyújtására

32 *A tonsura és a kisebb rendek*

nomine Domini. R.
Amen.

vagytok elkötelezve
az Úr nevében. F.
Amen.

Most üres misekannácskát nyujt nekik, amelyet hasonlóképpen megérintenek; a püspök eközben mondja :

Accipite urceolum,
ad suggerendum vi-
num et aquam in
Eucharistiam sangui-
nis Christi, in no-
mine Domini. R.
Amen.

Vegyétek az Úr
névében a kannát,
amelyben bort és vi-
zet kell szolgálno-
tok Krisztus vérének
eucharistiájához. F.
Amen.

Ezután a püspök, fején mitrával, feléjük fordulva mondja :

Deum Patrem om-
nipotentem, fratres
carissimi, suppliciter
deprecemur, ut hos
famulos suos bene- †
dicere dignetur in
ordine acolythorum;
quatenus lumen visi-
bile manibus praefer-
rentes, lumen quoque
spirituale moribus
praebeant: adjuvante
Domino nostro Jesu

Könyörögjünk,
kedves testvéreim,
alázatos szívvel a
mindenható Atyais-
tenhez, hogy áldja †
meg ezeket a szolgál-
tát az akolythusok rend-
jében, hogy amint
kezeikben látható vi-
lágosságot hordoz-
nak, életük lelki vi-
lágosságot terjesszen:
megsegítve a mi

Christo, qui cum eo
et Spiritu sancto vi-
vit et regnat Deus,
per omnia saecula
saeculorum.

R. Amen.

Urunk Jézus Krisz-
tus által, aki vele és a
Szentlélekkel él és
uralkodik Isten mind-
örökön örökké.

F. Amen.

A püspök letéve mitráját, az oltár felé fordulva áll
és mondja :

Oremus.

Könyörögjünk.

A segédkezők folytatják :

Flectamus genua.
R. Levate.

Hajtsunk térdet.
F. Keljetek fel.

Most a püspök az előtte térdelőkhöz fordulva
mondja :

Domine sancte,
Pater omnipotens,
aeterne Deus, qui per
Jesum Christum Fi-
lium tuum Dominum
nostrum, et apo-
stolos ejus in hunc
mundum lumen cla-
ritatis tuae misisti;
quique, ut mortis no-
strae antiquum ab-
oleres chirographum,

Szentséges Urunk,
mindenható Atyánk,
örök Isten, aki a te
Fiad Jézus Krisztus,
a mi Urunk és az
ő apostolai által a
te világosságod fé-
nyét erre a világra
elküldötted és aki
azért, hogy a mi ha-
lálós ítéletünket meg-
semmisítsed, azt a

34 *A tonsura és a kisebb rendek*

gloriosissimae illum crucis vexillo affigi, ac sanguinem et aquam ex latere illius pro salute generis humani effluere voluisti: bene-† dicere dignare hos famulos tuos in officium acolythorum; ut ad accendendum lumen Ecclesiae tuae, et ad suggerendum vinum et aquam ad confiendum sanguinem Christi Filii tui in offeranda Eucharistia, sanctis altaribus tuis fideliter subministrent. Accende, Domine, mentes eorum et corda ad amorem gratiae tuae, ut illuminati vultu splendoris tui, fideliter tibi in sancta Ecclesia deserviant. Per eundem Christum Dominum nostrum. R. Amen.

kereszt dicsőséges zászlajára szegezted és akartad, hogy az emberi nem üdvösségére az ő oldalából vér és víz folyjék: méltóztassál meg†áldani ezeket a te szolgálóidat az akolythusok rendjében, hogy a templom világának meggyújtásával, a te Fiad Krisztus véréhez és az eucharisztikus áldozathoz bornak és víznek szolgáltatásával szent oltárodnál hűségesen szolgáljanak. Gyujtsd fel, Uram, elméjüket és szívüket, a te kegyelmed szeretetére, hogy arcukon fényeséged ragyogásával az Anyaszentegyházban hűséggel szolgáljanak neked ugyanazon Krisztus, mi Urunk által.F.Amen.

Oremus.

Domine sancte, Pater omnipotens, aeterne Deus, qui ad Moysen et Aaron locutus es, ut accenderentur lucernae in tabernaculo testimonii: bene- † dicere dignare hos famulos tuos, ut sint acolythi in Ecclesia tua. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Oremus.

Omnipotens sem-piterne Deus, fons lucis, et origo bonitatis, qui per Jesum Christum Filium tuum, lumen verum mundum illuminasti, ejusque passionis mysterio redemisti: bene † dicere dignare hos famulos tuos, quos in officium acolytho-

Könyörögjünk.

Szentséges Urunk, mindenható Atyánk, örök Isten, aki Mózesnek és Áronnak meghagyta, hogy a szövetség sátrában lámpák égjenek: add † áldásodat ezekre a te szolgáidra, hogy akolythusok legyenek a te Egyházadban. Krisztus, a mi Urunk által. F. Amen.

Könyörögjünk.

Mindenható, örök Isten, a világosság forrása és a jószág kútfeje, aki Jézus Krisztus, a te Fiad, az igaz világosság által a világot megvilágítottad és szenvedésének titka által megváltottad: méltóztassál meg†áldani szolgáidat, akiket

rum consecramus, poscentes clementiam tuam, ut eorum mentes, et lumine scientiae illustres, et pietatis tuae rore irriges; ut ita acceptum ministerium, te auxiliante, peragant, qualiter ad aeternam remunerationem pervenire mereantur. Per eundem Christum Dominum nostrum. R. Amen.

akolythusokká szentelünk, kérve irgalmat, hogy a tudás világosságával világosítsd meg és az ájtatosság harmatával öntözd meg elméjüket, hogy elnyert tisztüket a te segédlemmel úgy teljesítsék, hogy ezzel megérdemeljék, hogy az örök jutalmat elnyerjék. Ugyanazon Krisztus, ami Urunk által. F. Amen.

Ezután mindnyájan visszatérnek helyükre, a püspök pedig, folytatja a misét, közben esetleg másoknak feladja a nagyobb rendeket.

Felajánlaskor. Mikor a püspök elmondotta az offertoriumot, fején mitrával, leül az oltár közepe előtt. A felszenteltek mindnyájan kettesével elébe járulnak és térdenállva felajánlják neki az égő gyertyákat, amelyeket kezdettől fogva kezükben tartottak, megcsókolván a gyertyát és a püspök kezét és visszatérnek helyükre. A püspök tovább folytatja a misét.

A mise végén, miután a püspök áldást adott, leül az oltár előtt és így szól az összes felszenteltekhez :

Filii dilectissimi diligenter considerate ordinem per vos susceptum, ac onus humeris vestris impositum; studete sancte et religiose, vivere, atque omnipotenti Deo placere, ut gratiam suam possitis acquirere; quam ipse vobis per suam misericordiam concedere dignetur.

Singuli ad primam tonsuram, vel ad quatuor minores ordines promoti, dicite semel septem psalmos poenitentiales, cum litanis, Versiculis et orationibus. Et omnipotentem Deum etiam pro me orate.

Kedves fiaim, vegyéktek komolyan fontolóra a rendet, amit felvettetek és a felelősséget, a mi ezzel vállaitokra nehezedik; igyekezzetek szent, istenfélő életet élni és a mindenható Istennek kedvében járni; adja meg ő ezt nektek az ő nagy irgalmasságában.

Mindnyájan, akik a tonsurát vagy a kisebb rendeket kaptátok fel, mondjátok el egyszer a hét bűnbánati zsoltárt a litániával és könyörgésekkel együtt és a mindenható Istenhez érettem is imádkozatok.

Ezt valamennyien megígérik, hogy meg fogják tenni. A püspök az oltárhoz visszafordulva az utolsó evangéliumot mondja.

A subdiaconus (alszerpap) szentelése.

A subdiaconussá szentelendők lazán vállukra veszik a vállkendőt, felöltik az albát és az övet; balkezükben a manipulust, karjukon a tunicellát, jobbkezükben gyertyát tartanak. A szentelés a misében közvetlenül a lectio előtt van. Amikor a püspök a misében ide ér, mitrával fején, az oltár közepe előtt leül. Az archidiaconus a szentelendők felé fordulva mondja:

Accedant qui ordinandi sunt subdiaconi.

Lépjenek elő, akik subdiaconusokká szentelendők.

és névszerint szólítja őket:

N. ad titulum Ecclesiae N. (servitii dioecesis N.) Frater N. professus ordinis N. ad titulum pauperatis.

N. az n.-i egyház (az n.-i egyházmege) címére.
(Szerzeteseknél:)
N. testvér, az N. szerzet fogadalmasa, a szerzetesi szegénység címére.

Nevének említésére mindegyik felel:

Adsum.

Jelen.

és a püspök előtt sorban felállnak. A püspök a következő intelmet intézi hozzájuk (amely elmarad, ha mindnyájan szerzetesek):

Filii dilectissimi, ad sacrum subdiaconatus ordinem promovendi, iterum atque iterum considerare debetis attente, quod onus hodie ultro appetitis. Hac tenus enim liberi estis, licetque vobis pro arbitrio ad saecularia vota transire. Quod si hunc ordinem susceperitis, amplius non licebit a proposito resilire, sed Deo, cui servire, regnare est, perpetuo famulari; et castitatem, illo adjuvante, servare oportebit; atque in Ecclesiae ministerio semper esse mancipatos. Proinde, dum tempus est, cogitate, et si in sancto proposito perseverare placet, in nomine Domini, huc accedite.

Nektek, kedves fiaim, akik a subdiaconatusszentrendjére vagytok felszentelendők, ismét és ismét fontolóra kell vennetek, minő az a teher, amit ma önként magatokra vállalni akartok. Mostanáig szabadok vagytok és ha tetszik, még szabadon választhatjátok a világi életet. De ha ezt a rendet már felvettétek, többé nem lesz szabad attól, amit választottatok, meghátrálni, hanem mindvégig Istennek kell szolgálnotok, akinek szolgálni annyi, mint uralkodni; az ő segítségével tisztaságban kell élnetek és mindenkorra az Egyház szolgálatára lesztek elkötelezve.

Azért gondoljátok meg most, míg ideje van, és ha szent szándékok mellett meg akartok maradni, Isten nevében lépjete ide.

Erre egylépésnyire a püspökhöz közelednek, letérdelnek és arcra borulnak. A püspök, fején a mitrával, letérdel az oltár felső lépcsőjén széke előtt és vagy ő a segédkezőkkel, vagy a kar mondja vagy énekli a Mindenszentek litániáját :

Kyrie eleison etc.

Uram, irgalmazz nekünk stb.

Ut omnibus fidelibus defunctis requiem aeternam donare digneris. R. Te rogamus audi nos.

Hogy a megholt híveknek örök nyugalmat engedni méltóztassál. F. Kérünk téged, hallgass meg minket.

A püspök felkel és baljában a pásztorbottal a felszentelendők felé fordul és fölöttük mondja :

Uthoselectosbeneficere dicere digneris. R. Te rogamus audi nos.

Hogy ezeket a te választottaidat megtáldani méltóztassál. F. Kérünk téged, hallgass meg minket.

Másodszor mondja :

Uthoselectos bene-
† dicere et sanctifi-
† care digneris. R. Te
rogamus audi nos.

Hogy ezeket a te
választottaidat meg-
† áldani és meg†szen-
telní méltóztassál. F.
Kérünk téged stb.

Harmadszor mondja :

Uthoselectos bene-
† dicere, sancti- †
ficare et conse- †
crare digneris. R. Te
rogamus audi nos.

Hogy ezeket a te
választottaidat meg-
† áldani meg†szen-
telní és föl†szentelní
méltóztassál. F. Ké-
rünk téged stb.

A püspök ismét letérdel és folytatják a litániát. Ennek a végével a püspök leül az oltár közepe előtt és az előtte térdelőkhöz a következő intelmet intézi :

Adepturi, filii di-
lectissimi, officium
subdiaconatus, se-
dulo attendite, quale
ministerium vobis
trahitur. Subdiacono-
num enim oportet
aquam ad ministe-
rium altaris praepa-
rare, diacono mini-

Ti, kedves fiaim,
akik a subdiacona-
tust fogjátok el-
nyerni, nagy figye-
lemmel fontoljátok
meg, minő az a tiszt-
ség, ami rátok lesz
bízva. A subdiaconus
kötelessége vizet ké-
szíteni az oltár szol-

strare, pallas altaris et corporalia abluere, calicem et patenam in usum sacrificii eidem offerre. Oblationes quae veniunt in altare, panes propositionis vocantur. De ipsis oblationibus tantum debet in altare poni, quantum populo possit sufficere, ne aliquid putridum in sacrario remaneat. Pallae, quae sunt in substratorio altaris, in alio vase debent lavari, et in alio corporales pallae. Ubi autem corporales pallae lotae fuerint, nullum aliud linteamen debet lavari, ipsaque lotionis aqua in baptisterium debet vergi. Studete itaque, ut ista visibilia ministeria, quae diximus, nitide et diligentissime com-

gálatára, segédkezni a diaconusnak, a kelyhet és patenát az áldozat bemutatásakor neki kézhez adni, az oltárterítőket és korporalékat kimosni. Ami az áldozathoz felajánlottakból az oltárra kerül, az életétel kenyérének neveztetik. A felajánlottakból csak annyit kell az oltárra tenni, amennyi a népnek elég, hogy a szentélyben semmi romlásnak induló ne maradjon. Az oltárterítőket más edényben kell mosni és másban a korporalékat. Abban a vízben, amelyben a korporalékat mossák, egyáltalán nem szabad mást mosni, a mosóvizet pedig a keresztkút lefolyásába kell önteni.

plentes, invisibilia horum exemplo perficiatis. Altare quidem sanctae Ecclesiae, ipse est Christus, teste Joanne, qui in apocalypsi sua, altare aureum se vidisse perhibet, stans antethronum, in quo, et per quem oblationes fidelium Deo Patri consecrantur. Cujus altaris pallae et corporalia sunt membra Christi, scilicet fideles Dei, quibus Dominus, quasi vestimentis pretiosis circumdatur, ut ait psalmista: Dominus regnavit, decorem indutus est. Beatus quoque Joannes in apocalypsi vidit Filium hominis praecinctum zona aurea, id est, sanctorum catterva. Si itaque hu-

Iparkodjatok ezeket a látható teendőiteket szépen és szorgalmasan teljesítve példátokkal azt is elérni, ami ezekben nem látható. A szentegyház oltára ugyanis maga Krisztus, amint szent János mondja titkos látomásaiban, hogy a trón előtt aranyoltárt látott, amelyen a hívők által felajánlott áldozatok az Atyaistennek bemutattnak. Ennek az oltárnak terítői és korporáléi Krisztus testének tagjai, t. i. a hívek, akik Krisztus testét mint egy drága ruházat fődik, a zoltáros szavai szerint: az Úr uralkodott és díszbe öltözött. Szent János titkos látomásaiban az Ember-

mana fragilitate contingat in aliquo fideles maculari, prae-benda est a vobis aqua coelestis doctrinae, qua purificati ad ornamentum altaris, et cultum divini sacrificii redeant. Estote ergo tales, qui sacrificiis divinis, et Ecclesiae Dei, hoc est, corpori Christi digne servire valeatis, in vera et catholica fide fundati; quoniam, ut ait apostolus, omne quod non est ex fide, peccatum est, schismaticum est, et extra unitatem Ecclesiae est. Et ideo, si usque nunc fuistis tardi ad Ecclesiam, amodo debetis esse assidui. Si usque nunc somnolenti, amodo vigilantes. Si usque nunc

fiát aranyövvel látta övezve, ez a szentek serege. Azért, ha az történnék, hogy a hívők közül valaki magát emberi gyarlóságból beszennyezne, a mennyei tanítás tisztító vizét kell neki nyújtano-tok, hogy ismét ékes-ségére váljanak az ol-tárnak és az isteni ál-dozatnak. Azért hát olyanok legyetek, hogy az igaz katholi-kus hit alapján állva, méltókép szolgálhas-satok a szent áldozat-nak és Isten egyházá-nak, azaz Krisztus testének; mert azt mondja az apostol, hogy minden, ami nem a hitből jön, bűn, szakadás, az az Egyház egységéből kiesik. Ha tehát mostanáig lanyhák

ebriosi, amodo sobrii.
Si usque nunc in-
honesti, amodo casti.
Quod ipse vobis
praestare dignetur,
qui vivit et regnat
Deus, in saecula sae-
culorum. R. Amen.

lettetek volna az Egy-
háznak tartozó köte-
lességeitekben, mos-
tantól legyetek ki-
tartók; ha eddig alu-
székonyak voltatok,
mostantól legyetek
éberek; ha eddigmér-
téktelenek, mostan-
tól józanok; ha eddig
tisztátalanok, mos-
tantól tiszta éle-
tűek. Adja meg ezt
nektek Isten, aki él
és uralkodik örökön
örökké. F. Amen.

Most a püspök mindegyiknek üres kelyhet és
patenát nyújt át, amelyet egymás után jobbkezük-
kel érintenek, miközben a püspök ezt mondja:

Videte cujus mini-
sterium vobis tradi-
tur; ideo vos admo-
neo, ut ita vos exhi-
beatis, ut Deo pla-
cere possitis.

Nézzétek, minek
szolgálatára lesz rátok
bízva: azért figyel-
meztetlek titeket,
úgy viselkedjeteK,
hogy Isten tetszését
elnyerhessétek.

Az archidiaconus pedig borral és vízzel telt kan-
nászkákat nyújt nekik tálcán a kéztörlővel, ame-
lyet hasonlóképpen valamennyien megérintenek.

A püspök felkel és a nép felé fordulva, fején a mitrával, mondja :

Oremus Deum, ac
Dominum nostrum,
fratres carissimi, ut
super hos servos suos,
quos ad subdiaconatus
officium vocare
dignatus est, infundat
bene-† dictionem
suam, et gratiam;
ut in conspectu
ejus fideliter servientes,
praedestinata
sanctis praemia consequantur,
adjuvante Domino nostro
Jesu Christo, qui cum eo
vivit et regnat in unitate
Spiritus sancti Deus,
per omnia saecula
saeculorum. R. Amen.

Kérjük, kedves
testvéreim, a mi
Urunkat és Istenünket,
hogy ezek fölött az ő
szolgái fölött, akiket a
subdiaconatusra meghívni
méltóztatott, árássa ki
† áldását és kegyelmét,
hogy hűséggel szolgálva
színe előtt, elnyerjék a
szentek számára készített
jutalmat, megsegítve a
mi Urunk Jézus Krisztus
által, aki vele él és uralkodik
a Szentlélekkel egyetemben.
Isten mindörökön örökké. F.
Amen.

Most letéve mitráját, az oltár felé fordulva mondja:

Oremus.

Könyörögjünk.

A segédkezők folytatják :

Flectamus genua.
R. Levate.

Hajtsunk térdet.
F. Keljetek fel.

A püspök az előtte térdelők felé fordul és mondja :

Domine sancte,
Pater omnipotens,
aeterne Deus, bene-†
dicere dignare hos fa-
mulos tuos, quos ad
subdiaconatus offi-
cium eligere dignatus
es ; ut eos in sacrario
tuo sancto strenuos,
sollicitosque coeles-
tis militiae instituas
excubitores, sanctis-
que altaribus tuis fi-
deliter subministrent
et requiescat super
eos spiritus sapien-
tiae et intellectus,
spiritus consilii et
fortitudinis, spiritus
scientiae et pietatis,
et repleas eos spiritu
timoris tui; et eos in
ministerio divino con-
firmes, ut obedientes
facto, ac dicto pa-
rentes, tuam gratiam
consequantur. Per
Dominum nostrum

Szentséges Urunk,
mindenható Atyánk,
örök Isten, áldd †
meg kegyelmesen eze-
ket a te szolgálodat,
akiket a subdiacona-
tusra kiválasztani
méltóztattál, hogy
serény és kötelesség-
tudó őrtállói legye-
nek a mennyei sereg-
nek a te szentélyed-
ben és hűséggel szol-
gáljanak oltáraidnál;
nyugodjék rajtuk a
bölcsesség és érte-
lem lelke, a tanács
és erősség lelke, a tu-
domány és ájtatos-
ság lelke, töltsd be
őket a te félelmed lel-
kével; és erősítsd
meg őket az isteni
szolgálatban, hogy
tettben és szóban
engedelmeskedve, el-
nyerjék a te kegyel-
medet. A mi Urunk

Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate ejusdem Spiritus sancti Deus, per omnia saecula saeculorum. R. Amen.

Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki veled él és uralkodik ugyanazon Szentlélekkel egyetemben, Isten, mindörökön örökké. F. Amen.

Most véve mitráját, leül és mindegyiknek fejére huzza a vállkendőt, amely nyakuk köré van vetve és mondja:

Accipe amictum, per quem designatur castigatio vocis. In nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti. R. Amen.

Vedd a vállkendőt, amely a szó fegyelmezését jelenti. Az Atyának † és Fiúnak † és Szentléleknek † nevében. F. Amen.

Majd mindegyiknek feladja balkarjára a manipulust és mondja:

Accipe manipulum per quem designatur fructus bonorum operum. In nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti. R. Amen.

Vedd a manipulust, amely a jócselekedetek gyümölcsét jelenti. Az Atyának † és Fiúnak † és Szentléleknek † nevében. F. Amen.

Ezután mindegyikre ráadja a tunicát (dalmatica), mondván:

Tunica jucunditatis, et indumento

Öltöztessen téged az Úr a vidámság

laetitiae induat te Dominus. In nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti. R. Amen.

köntösébe és az örvendezés ruhájába. Az Atyának † és Fiúnak † és Szentléleknek † nevében. F. Amen.

Végre átnyujtva az epistolák könyvét, amelyet többen egyszerre érintenek jobbjukkal, mondja :

Accipite librum epistolarum, et habete potestatem legendi eas in Ecclesia sancta Dei, tam pro vivis, quam pro defunctis. In nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti. R. Amen.

Vegyétek az epistolák könyvét és legyen hatalmatok felolvasni azokat az Isten szentEgyházában úgy az élőkért, mint a megholtakért. Az Atyának † és Fiúnak † és Szentléleknek † nevében. F. Amen.

Most helyükre mennek, egy azonban ott marad közülök és (a nagymisében) énekli a mise lectióját. *Felajánlaskor* úgy, mint a kisebb rendeknél (lásd 36. l.), *Agnus Dei* után az első közülök az oltárhoz megy a püspöktől pax-ot kap és azt átadja a többinek. A misében valamennyien áldoznak. *Mise végén*, úgy mint a kisebb rendeknél (lásd 37. l.), csak feladatul egynapi nocturnust kapnak : ad subdiaconatum promoti dicite nocturnum talis diei.

A diaconus (szerpap) szentelése.

A diaconussá szentelendők felveszik a vállkendőt, albát, cingulust és a manipulust; a stólat bal-, a gyertyát jobbkezükben, a dalmatikát balkarjukon hordozzák. A szentelés a misében közvetlenül a lectio után van. Amikor a püspök a misében ide ér, fején mitrával, az oltár közepe előtt leül.

Az archidiaconus a szentelendők felé fordulva mondja:

Accedant, qui ordinandi sunt ad diaconatum.

Lépjenek ide, akik diaconusokká szentelendők.

és névszerint szólítja őket. Sorban a püspök elé térdelnek és az archidiaconus a püspöknek a következő szavakkal mutatja be:

Reverendissime pater, postulat sancta mater Ecclesia catholica, ut hos praesentes subdiaconos ad onus diaconii ordinetis.

Főtisztelendő atya, a kath. anyaszentegyház kéri, hogy az itt jelenlevő subdiaconusokat a felelősségterhes diaconusi méltóságra szenteld.

A püspök kérdezi:

Scis illos dignos esse?

Méltóknak tudod őket?

Az archidiaconus feleli:

Quantum humana fragilitas nosse sinit,

Amennyire az emberi gyarlóság tudni

et scio, et testificor
ipsos dignos esse ad
hujus onus officii.

engedi, tudom és ta-
nuskodom, hogy méltó-
k erre a felelősség-
teljes tisztségre.

A püspök feleli:

Deo gratias!

Istennek hála!

és a papsághoz és a néphez mondja:

Auxiliante Domino
Deo, et Salvatore
nostro Jesu Christo,
eligimus hos praesen-
tes subdiaconos in or-
dinem diaconii. Si
quis habet aliquid
contra illos, pro Deo,
et propter Deum cum
fiducia exeat, et di-
cat; verumtamen me-
mor sit conditionis
suae.

A mi Urunk Iste-
nünk és Üdvözítőnk
Jézus Krisztus sege-
delmével ezeket a je-
lenlevő subdiaconu-
sokat beválasztjuk a
diaconusok rendjébe.
Ha valaki ellenük
tudna valamit, Iste-
nért és az Isten nevé-
ben bátran lépjen elő
és mondja meg, de ne
feledkezzék meg fe-
lelőségéről.

Egy kis vártat mulva a püspök a következő intel-
met intézi a felszentelendőkhez:

Provehendi, filii
dilectissimi, ad levi-
ticum ordinem, cogi-
tate magnopere, ad

Ti, kedves fiaim,
akik a leviták rend-
jébe vagytok felveen-
dők, gondoljátok át

quantum gradum Ecclesiae ascenditis. Diaconum enim oportet ministrare ad altare, baptizare et praedicare. Sane in veteri lege ex duodecim una tribus Levi electa est, quae speciali devotione tabernaculo Dei, ejusque sacrificiis ritu perpetuo deserviret. Tantaque dignitas ipsi concessa est, quod nullus, nisi ex ejus stirpe, ad divinum illum cultum atque officium ministraturus assurgeret; adeo, ut grandi quodam privilegio haereditatis, et tribus Domini esse mereretur, et dici: quorum hodie, filii dilectissimi, et nomen et officium tenetis, quia in ministerium tabernaculi

nagyon jól, mily magas méltóságot nyertek az Egyházban, Ugyanis a diaconus kötelességei az oltárnál segédkezni, keresztelni és prédikálni. Az ótörvényben a tizenkét törzs közül az egy Levi-törzs volt kiválasztva, hogy az Isten sátrában és az áldozatoknál a mindenkorra megállapított szertartások szerint, ájtatos lelkülettel ellássa a szolgálatot. Akkora volt ennek a törzsnek a méltósága, hogy más, aki nem ebből való volt, nem emelkedhetett fel az isteni szolgálathoz, úgy, hogy ennek képezte örökletes nagy kiváltságát, hogy az Úr törzse legyen és annak nevez-

testimonii, id est, Ecclesiae Dei, eligimini in levitico officio, quae semper in pro-cinctu posita, incessabili pugna contra inimicos dimicat, unde, ait apostolus: Non est nobis colluctatio adversus carnem et sanguinem, sed adversus principes et potestates, adversus mundi rectores tenebrarum harum, contra spiritualia nequitiae, in coelestibus. Quam Ecclesiam Dei, veluti tabernaculum, portare, et munire debetis ornatu sancto, praedicatu divino, exemplo perfecto. Levi quippe interpretatur additus, sive assumptus. Et vos, filii dilectissimi, qui ab haereditate pa-

tessék. Ti, kedves fiaim, ma ezeknek nevét és hivatalát kapjátok, mert a szövetség sátrának, azaz az Isten Egyházának szolgálatára vagytok kiszemelve, mint leviták: akik mindig készenlétben vannak és állandó harcban állnak az ellenséggel, azért mondja az apostol: nem testtel és vérrel állunk harcban, hanem fejedelemségekkel és hatalmasságokkal, a sötétségnek világkormányzó uraival, a gonoszságnak égi magasságokban lakó szellemeivel. Kötelességtek Isten egyházát, mint a sátrat, hordozni és erősíteni, gondoskodva szent díszéről, hirdetve Isten ígését és tökéletes

terna nomen accipitis, estote assumpti a carnalibus desideriis, a terrenis concupiscentiis, quae militant adversus animam: estote nitidi, mundi, puri, casti, sicut decet ministros Christi, et dispensatores mysteriorum Dei; ut digne addamini ad numerum ecclesiastici gradus; ut hereditas, et tribus amabilis Domini esse mereamini. Et quia comministri, et cooperatores estis corporis et sanguinis Domini, estote ab omni illecebra carnis alieni, sicut ait Scriptura: Mundamini, qui fertis vasa Domini. Cogitate beatum Stephanum, merito praecipuae castitatis ab apostolis

példát adva. Ugyanis Levi annyit jelent, mint hozzáadott, elvett. Ti is, kedves fiaim, kik neveteket atyai örökségképen kaptátok, legyetek elvéve a testi kívánságoktól, a földi vágyaktól, amelyek harcot folytatnak a lélek ellen; legyetek mocskotalanok, tiszták, ragyogók, szűziesek, amint Krisztus szolgálóihoz és Istenmiszteriumainak kiszolgáltatóihoz illik, hogy méltóképen hozzáadassatok az egyházi tisztségek fokozataihoz, hogy az Úr öröksége és az ő kedves nemzetsége lehessetek. És mivel segítőtársai vagytok azoknak, akik az Úr testét és vérének kiszolgáltatói, tartsátok tá-

ad officium istud electum. Curate, ut quibus evangelium ore annuntiatis, vivis operibus exponatis, ut de vobis dicatur: Beati pedes evangelizantium pacem, evangelizantium bona. Habete pedes vestros calceatos sanctorum exemplis, in praeparatione evangelii pacis. Quod vobis Dominus concedat per gratiam suam. R. Amen.

vol magatokat a test minden csábításától, mint az írás mondja: tisztuljatok meg, akik az Úr edényeit hordozzátok. Gondolkozzatok fölötte, hogy szent Istvánt erre a tisztségre az apostolok főképp az ő tisztasága miatt választották. Legyetek rajta, hogy akiknek az evangéliumot szóval hirdítitek, azoknak az eleven cselekedeteitekkel is megmagyarázzátok, hogy rólatok is lehessen mondani: Boldogok a békének és a jóknak evangéliumát hirdetők lábai. Legyenek lábaitok felsaruzva a szentek példáival, a béke evangéliuma útjának egyengetésére. Adj meg nektek az Úr az ökegyességében. F. Amen.

Most valamennyien arcraborulnak. A püspök, fején mitrával, az oltár felső lépcsőjén széke előtt letérdel és a Mindenszentek litániáját imádkozzák, úgy, mint a subdiaconusnál. (40. l.) Ezután a felszentelendők felegyenesednek, de térden maradnak. A püspök, mitrával fején, az oltár közepe előtt ül és a következő szavakat intézi a papsághoz és néphez :

Commune votum,
communis oratio prosequatur, ut hi totius Ecclesiae prece, qui ad diaconatus ministerium praeparantur, Leviticae benedictionis ordine clarescant, et spirituali conversatione prae-fulgentes, gratia sanctificationis eluceant; praestante Domino nostro Jesu Christo, qui cum Patre et Spiritu sancto vivit et regnat Deus, in saecula saeculorum.

A közös kívánságot közös könyörgés kövesse, hogy ezek, akik a diaconatusra készülnek, az egész Egyház imádságától kísérve a levitarend áldásában fényeskedjenek és az érintkezésben lelkiségükkel világoskodva, a megszentelés kegyelmében tündököljenek a mi Urunk Jézus Krisztus jóvoltából, aki az Atyával és Szentlélekkel egyetemben él és uralkodik Isten örökön örökké.

Most felkel a püspök és a felszentelendők felé fordulva, fennszóval olvassa :

Oremus, fratres carissimi, Deum Patrem omnipotentem, ut super hos famulos suos, quos ad officium diaconatus dignatur assumere, benedictionis suae gratiam clementer effundat, eisque consecrationis indultae propitius dona conservet, et preces nostras clementer exaudiat; ut quae nostro gerenda sunt ministerio, suo benignus prosequatur auxilio; et quos sacris mysteriis exsequendis pro nostra intelligentia credimus offerendos, sua benedictione sanctificet, et confirmet. Per unigenitum Filium suum Dominum nostrum Jesum Christum, qui cum eo et Spiritu

Kedves testvéreim, kérjük a mindenható Atyaistent, hogy ezek fölött az ő szolgálói fölött, akiket a diaconus méltóságára emel, árássa ki kegyelmesen áldásának malasztját, őrizze meg bennük a felszentelésben nyert ajándékokat és kegyesen hallgassa meg imádságunkat, hogy amit mi nekik kiszolgáltattunk, azt kísérje jóságosan segédelmével; hogy akiket mi legjobb tudomásunk szerint a szent misztériumok kiszolgáltatói gyanánt neki ajánlunk, azokat áldásával † szentelje és erősítse meg. Az ő egyszülött Fia, a mi Urunk Jézus Krisztus által, aki vele és a Szent-

sancto vivit et regnat
Deus,

lélekkel él és uralkodik,
Isten,

Ekkor letéve mitráját, kiterjesztett kezekkel
mondja :

Per omnia saecula
saeculorum.

R. Amen.

Ÿ. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu
tuo.

Ÿ. Sursum corda.

R. Habemus ad
Dominum.

Ÿ. Gratias agamus
Domino Deo nostro.

R. Dignum et justum
est.

Vere dignum et justum
est, aequum et salutare,
nostibi semper et ubique
gratias agere, Domine
sancte, Pater omnipotens,
aeterne Deus, honorum,
dator, ordinumque
distributor,

Mindörökön öröké.

F. Amen.

Az Úr veletek.

F. És a te lelkedel.

Föl a szívekkel.

F. Az Úrhoz emeljük.

Adjunk hálát a mi
Urunknak Istenünknek.

F. Méltó és igazságos.

Valóban méltó és igazságos, illő és üdvösséges,
hogy mi mindig és mindenütt
hálát adjunk neked,
szentséges Urunk,
mindenható Atyánk,
örök Isten, aki a méltóságokat
adomá-

atque officiorum dispositor, qui in te manens innovas omnia, et cuncta disponis, per verbum, virtutem, sapientiamque tuam, Jesum Christum Filium tuum Dominum nostrum, sempiterna providentia praeparas, et singulis quibusque temporibus aptanda dispensas. Cujus corpus, Ecclesiam videlicet tuam, coelestium gratiarum varietate distinctam, suorumque connexam distinctione membrorum, per legem mirabilem totius compaginis unitam, in augmentum templi tui crescere, dilatarique largiris; sacri muneris servitutem trinis gradibus ministrorum no-

nyozod, a rendeket kiosztod és a tisztségeket megállapítod; aki míg magad változatlan maradsz, mindent megújítasz és elrendezesz, szavad, erőd, bölcseséged, a te Fiaid és a mi Urunk Jézus Krisztus által örök gondviseléssel előre készítesz és a maga idején mindent kiosztasz. Az ő testét, a te Egyházadat, melynek díszt a mennyei kegyelmek sokasága képezi, a különböző csodálatos törvényszerűséggel összerendezett tagok pedig egységét alkotják, a te házad növelésére nagyobbítod és terjeszted; három fokát állapítván meg a szolgálatnak azok számára, akiket neved-

mini tuo militare constituens; electis ab initio Levi filiis, qui in mysticis operationibus domus tuae fidelibus excubiis permanentes, haereditatem benedictionis aeternae sorte perpetua possiderent. Super hos quoque famulos tuos, quaesumus, Domine, placatus intende, quos tuis sacris altaribus servituros in officium diaconatus, suppliciter dedicamus. Et nos quidem tamquam homines divini sensus et summae rationis ignari, horum vitam, quantum possumus, aestimamus. Te autem, Domine, quae nobis sunt ignota non transeunt, te occulta non fallunt. Tu cognitor es

nek szolgálatába fogadtál, kiválasztván kezdettől Levi fiait, hogy állandó hűséggel szent szolgálatuknak élve a te házában, el nem múltó részül bírják a te örökké tartó áldásodat. Tekints, Uram, kérünk, kegyelmesen ezekre a te szolgálóidra, akiket a diaconusok rendjében szolgálatodra alázattal ajánlunk. Mi ugyan, távol az isteni látástól és legfőbb bölcseségtől, csak mint emberek tudjuk ezek életét mérlegelni. De tőled, Uram, amiket mi nem tudunk, nem esnek távol; téged, amik előttünk rejtve vannak, nem csálnak meg. Te a titkok ismerője és a szívek vizsgálója vagy. Te

secretorum; tu scrutator es cordium. Tu horum vitam coelesti poteris examinare iudicio, quo semper praevalēs, et admissa purgare, et ea, quae sunt agenda, concedere.

ezek életét isteni ítéletteddel vizsgálhatod, amivel egyaránt képes vagy megtisztítani attól, ami már megtörtént, és segítséget nyújtani ahhoz, aminek történni kell.

Most a püspök csak maga minden felszentelendő fejére teszi kiterjesztett jobbját és mindegyiknek külön mondja :

Accipe Spiritum sanctum, ad robur, et ad resistendum diabolo et tentationibus ejus. In nomine Domini.

Vedd a Szentlelket, hogy erős légy és ellen tudj állni az ördögnek és az ő kísértéseinek. Az Úr nevében.

Azután ugyanoly hangon, mint előbb, jobbját állandóan kiterjesztve folytatja :

Emitte in eos, quaesumus, Domine, Spiritum sanctum, quo in opus ministerii tui fideliter exsequendi, septiformis gratiae tuae munere roborentur. Abundet in eis totius forma

Kérünk, Uram, küldd el rájuk a Szentlelket, hogy szolgálatod hűséges teljesítésére kegyelmed hétféle ajándékával erősítse őket. Bőségben legyen meg bennük az erény minden

virtutis, auctoritas modesta, pudor constans, innocentiae puritas, et spiritualis observantia disciplinae. In moribus eorum praecepta tua fulgeant; ut suae castitatis exemplo, imitationem sanctam plebs acquirat: et bonum conscientiae testimonium praeferentes, in Christo firmi et stabiles perseverent; dignisque successibus de inferiori gradu per gratiam tuam capere potiora mereantur.

szépsége, tekintély és szerénység, szemérmesség és állhatatosság, az ártatlanság tisztasága és a fegyelemnek lélek szerint való megtartása. Életük tükrözze a te parancsait, hogy tisztaságuk példája szent követésre buzdítsa a népet, jó lelkiismeretüktől bátorítva Krisztusban erősek és állhatatosak maradjanak és majd érdemük szerint a te jóvoltodból az alsóbb fokról magasabbra emelkedhessenek.

Csendes hangon folytatja :

Per eundem Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate ejusdem Spiritus sancti Deus, per om-

Ugyanazon Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki veled él és uralkodik ugyanazon Szentlélekkel egyetemben, Isten, mindörökön örökké.

nia saecula saeculorum. *R.* Amen.

F. Amen.

Ezután a püspök leül, fején a mitrával és egyenként feladja a stólát a felszentelendőkhöz balvállára, mondván:

Accipe stolam † candidam de manu Dei; adimple ministerium tuum; potens enim est Deus, ut augeat tibi gratiam suam. Qui vivit et regnat in saecula saeculorum. *R.* Amen.

Vedd Isten kezéből a díszes † stólát, teljesítsd szolgálatodat; hatalmas az Isten, ő még növelheti hozzád való kegyelmét. Aki él és uralkodik örökön örökké. **F. Amen.**

és mindegyikre keresztet vet. A segédkezők a stóla végeit megkötik a jobbkar alatt. Most mindegyiknek feladja a püspök a dalmatikát, mondván:

Induat te Dominus indumento salutis et vestimento laetitiae, et dalmatica justitiae circumdet te semper. In nomine Domini. *R.* Amen.

Öltöztessen téged az Úr az üdvösség ruhájába és a vidámság köntösébe és az igazság dalmatikája övezzen téged mindig. Az Úr nevében. **F. Amen.**

Végre mindegyiknek átadja a püspök az evangéliumos könyvet, amelyet jobbjukkal érintenek, a következő szavakkal:

Accipe potestatem
legendi evangelium
in Ecclesia Dei, tam
pro vivis, quam pro
defunctis. In nomine
Domini. R. Amen.

Vedd a hatalmat,
hogy Istenszent Egy-
házában olvashasd
az evangéliumot úgy
az élőkért, mint a
megholtakért. Az Úr
nevében. F. Amen.

Ezután a püspök az oltár felé fordul és mitra
nélkül mondja :

Oremus.

Könyörögjünk.

A segédkezők folytatják :

Flectamus genua.
R. Levate.

Hajtsunk térdet.F.
Keljetek föl !

Majd a felszenteltek felé fordulva mondja :

Exaudi, Domine,
preces nostras, et su-
per hos famulos tuos
spiritum tuae bene-
†dictionis emitte; ut
coelesti munere di-
tati, et tuae majes-
tatis gratiam possint
acquirere, et bene
vivendi aliis exem-
plum praeberere. Per
Dominum nostrum

Hallgasd meg,
Uram, a mi könyör-
gésünket és áraszd ki
ezek fölött a szolgálid
fölött a te áldásod †
lelkét, hogy meny-
nyei kegyelemmel
gazdagítva, a te föl-
séged kegyét maguk-
nak megnyerjék és
másoknak a jó élet
példáját nyujtsák. A

Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate ejusdem Spiritus sancti Deus, per omnia saecula saeculorum. *R.* Amen.

Oremus.

Domine sancte, Pater fidei, spei, et gratiae, et profectuum remunerator, qui in coelestibus et terrenis angelorum ministeriis ubique dispositis, per omnia elementa voluntatis tuae diffundis effectum, hos quoque famulos tuos, spirituali dignare illustrare affectu; ut tuis obsequiis expediti, sanctis altaribus tuis ministri puri accrescant; et indulgentia

mi Urunk Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki veled él és uralkodik ugyanazon Szentlélekkel egyetemben, Isten, mindörökön örökké. *F.* Amen.

Könyörögjünk.

Szentséges Urunk, atyja a hitnek, reménynek és kegyelemnek és jutalmazója az előmenetelnek, aki akaratomat a mindenütt szolgálodra kész angyalokkal és az összes elemekkel mennyben és földön megvalósítod, méltóztassál ezeket a szolgálodat betölteni lelkiséggel, hogy a te szolgálodra készen, oltárodnak tisztalelkű szolgálivá legyenek és a te irgal-

tua puriores, eorum gradu, quos apostoli tui in septenarium numerum, beato Stephano duce ac praevio, Spiritu sancto auctore, elegerunt, digni existant; et virtutibus universis, quibus tibi servire oportet, instructi, tibi complaceant. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate ejusdem Spiritus sancti Deus, per omnia saecula saeculorum. R. Amen.

madból még jobban megtisztulva, méltók legyenek azoknak a méltóságára, akiket, számszerint hetet, szent István vezetése alatt apostolaid a Szentlélek sugallatára kiválasztottak, és felruházva azokkal az erényekkel, amelyekkel a te szolgálatodban bírni kell, tetszésedet mindenben elnyerjék. A mi Urunk Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki veled él és uralkodik ugyanazon Szentlélekkel egyetemben, Isten, mindörökön örökké. F. Amen.

Ezután helyükre mennek, egy közülük énekli a nagymisében az evangéliumot.

Felajánláskor, Pax-nál, áldozásnál és a mise végén úgy megy minden, mint a subdiaconatusnál. (49. l.)

A presbyter (áldozópap) szentelése 67

A presbyter (áldozópap) szentelése.

A presbyterre szentelendők felveszik a vállkendőt, albát, cingulust és manipulust, a stólát a diaconusok módjára; balkarjukon tartják a hátul felgöngyölt casulát, jobbkezükből gyertyát és egy kis kendőcskét tartanak a kezek összekötésére és megtörlésére. A szentelés a misében az evangéliumot megelőző ima (Graduale vagy Tractus) utolsó versora előtt van. Mikor a püspök a misében ide ér, fején a mitrával, leül az oltár közepe előtt. Az archidiaconus a szentelendők felé fordulva mondja:

Accedant, qui ordinandi sunt ad ordinem presbyteratus.

Lépjenek ide, akik áldozópapokká szentelendők!

és névszerint szólítja őket. Sorban a püspök elé térdelnek és az archidiaconus őket a püspöknek a következő szavakkal mutatja be:

Reverendissime pater, postulat sancta mater Ecclesia catholica, ut hos praesentes diaconos ad onus presbyterii ordinetis.

Főtisztelendő atya, a kath. anyaszentegyház kívánja, hogy az itt jelenlevő diaconusokat a felelősségteljes áldozópapi rendre felszenteljed.

A püspök kérdezi:

Scis illos dignos esse?

Méltóknak tudod őket?

68 *A presbyter (áldozópap) szentelése*

Az archidiaconus feleli :

Quantum humana
fragilitas nosse sinit,
et scio, et testificor
ipsos dignos esse ad
hujus onus officii.

Amennyire az em-
beri gyarlóság en-
gedi, tudom és ta-
nuskodom, hogy méltó-
k arra, hogy ezt a
felelősségteljes tiszt-
séget viseljék.

A püspök feleli :

Deo gratias !

Istennek hála !

és a következő szavakat intézi a papsághoz és a
néphez :

Quoniam, fratres
carissimi, rectori na-
vis, et navigio defe-
rendis eadem est, vel
securitatis ratio, vel
communis timoris,
par eorum debet esse
sententia, quorum
causa communis exis-
tit. Neque enim fuit
frustra a patribus
institutum, ut de ele-
ctione illorum, qui ad
regimen altaris adhi-
bendi sunt, consula-

Kedves testvé-
reim ! Mivel a hajó
kormányosának és
népének közösen van
okuk bizakodni vagy
félni, egyezőnek kell
lenni azok vélemé-
nyének, akiknek sor-
suk közös. Nem ok
nélkül rendelték az
atyák, hogy a nép
véleményét is ki kell
kérni azokról, akik
az oltár szolgálatát
fogják ellátni : mert

tur etiam populus: quia de vita et conversatione praesentandi, quod nonnunquam ignoratur a pluribus, scitur a paucis; et necesse est, ut facilius ei quis obedientiam exhibeat ordinato, cui assensum praebuerit ordinando. Horum siquidem diaconorum in presbyteros, auxiliante Domino, ordinandorum conversatio (quantum mihi videtur) probata, et Deo placita existit, et digna (ut arbitror) ecclesiastici honoris augmento. Sed ne unum fortasse, vel paucos, aut decipiat assensio, vel fallat affectio, sententia est expetenda multorum. Itaque quid de eorum actibus aut moribus

a jelöltek életéről és szokásairól sokszor egyesek tudhatnak valamit, amit sokan nem tudnak; és az is természetes, hogy mindenki szívesebben engedelmeskedik a felszentelés után annak, akinek felszenteléséhez ő is hozzájárult. Ezeknek a diaconusoknak élete, akiket Isten segedelmével áldozópapokká akarunk szentelni, amennyire én látom, a próbát kiállotta, Isten tetszését elnyerte és azt hiszem, méltó, hogy magasabb egyházi tisztségre emelkedjenek. De hogy meg ne történjék, hogy egyikünk vagy egynéhányunk ítéletében tévedjen vagy vonzalmától megcsa-

70 *A presbyter (áldozópap) szentelése*

noveritis, quid de merito sentiatis, libera voce pandatis; et his testimonium Sacerdotii magis pro merito, quam affectione aliqua, tribuatis. Si quis igitur habet aliquid contra illos, pro Deo, et propter Deum, cum fiducia exeat, et dicat; verumtamen memor sit conditionis suae.

lassék, többnek véleményét kell kikérni. Azért szabadon tárjátok fel, amit cselekedeteikről és életükről tudtok és amit méltó voltukról gondoltok; papságuk kérdésében az ő érdemeik és ne a ti érzelmeitek szerint tegyetek vallomást. Ha tehát van valakinek valami kifogása ellenük, az Istenért és az Isten nevében lépjen elő és mondja meg bátran; de ne feledkezzék a felelősségről, amelyet magára vesz.

Kis vártat mulva a püspök a következő intelmet intézi a felszentelendőkhöz:

Consecrandi, filii dilectissimi, in presbyteratus officium, illud digne suscipere, ac susceptum lauda-

Ti, kedves fiaim, akik áldozópapokká lesztek felszentelve, törekedjete az azt méltóképpen felvenni és

biliter exsequi studeatis. Sacerdotem etenim oportet offerere, benedicere, praeesse, praedicare et baptizare. Cum magno quippe timore ad tantum gradum ascendendum est, ac providendum, ut coelestis sapientia, probi mores, et diuturna justitiae observatio ad id electos commendent. Unde Dominus praecipiens Moysi, ut septuaginta viros de universo Israel in adiutorium suum eligeret, quibus Spiritus sancti dona divideret, suggessit: Quos tu nosti, quod senes populi sunt. Vos siquidem in septuaginta viris et senibus signati estis si per Spiritum septifor-

felvétel után dicséretesen gyakorolni. Az áldozópapok teendője áldozatot bemutatni, áldást osztani, a népet vezetni, prédikálni és kereszteselni. Nagy félelemmel kell erre a nagy méltóságra fellépni; gondot kell fordítani, hogy azok válasszassanak ki, akiket erre mennyei bölcsesség, kipróbált erkölcsök és tartós igaz élet ajánlanak. Azért hagyta meg Isten Mózesnek, mikor parancsára egész Izraelből hetven férfit segítő társakul kiválasztott, hogy őket a Szentlélek ajándékainak részeseseivé tegye: Akikről tudod, hogy a nép vénei. A hetven öreg férfiú titeket jelképez; ha a hétaján-

72 A presbyter (áldozópap) szentelése

mem, decalogum legis custodientes, probi et maturi in scientia similiter et opere eritis. Sub eodem quoque mysterio, et eadem figura in novo testamento Dominus septuaginta duos elegit, ac binos ante se in praedicationem misit, ut doceret verbo simul et facto, ministros Ecclesiae suae, fide et opere debere esse perfectos, seu geminae dilectionis, Dei scilicet et proximi, virtute fundatos. Tales itaque esse studeatis, ut in adiutorium Moysi et duodecim apostolorum, episcoporum videlicet catholicorum qui per Moysen, et apostolos figurantur, digne, per gratiam Dei, eligi va-

dékú Szentlélek erejéből a törvénytábla tízparancsolatát megtartva, úgy tudományotok, mint cselekedeteitek tekintetében be fogtok válni és éretteknek bizonyulni. Ehhez hasonló misztikus esemény van az újszövetségben, mikor az Úr hetvenkét tanítványt választ ki és őket tanító útjára kettesével maga előtt küldi, hogy egyszerre szóval és tettel tanítsa, hogy Egyháza szolgálainak hitükben úgy, mint cselekedeteikben tökéleteseknek, Isten és a felebarát iránt való ketős szeretetben erőseknek kell lenniök. Tehát iparkodjatok olyanok lenni, hogy ti-tek az Isten kegyel-

leatis. Hac certe mira varietate Ecclesia sancta circumdatur, ornatur et regitur; cum alii in ea pontifices, alii minoris ordinis sacerdotes, diaconi, et subdiaconi, diversorum ordinum viri consecrantur; et ex multis, et alternae dignitatis membris unum corpus Christi efficitur. Itaque, filii dilectissimi, quos ad nostrum adiutorium, fratrum nostrorum arbitrium consecrandos elegit, servate in moribus vestris, castae et sanctae vitae integritatem. Agnoscite quod agitis; imitamini quod tractatis; quatenus mortis Dominicae mysterium celebrantes, mortificare membra

mével méltán lehessen Mózes és a tizenkét apostol, azaz a Mózes és a tizenkét apostol által jelképezett katolikus püspökök mellé segítő társakul adni. Csodálatos a változatosság, amelyet az Anyaszentegyháznak úgy külső megjelenésében, mint belső szervezetében látunk: egyesek főpapokká, mások egyszerű papokká, diaconusokká, subdiaconusokká, mindmegannyi különbözőrendfokozat, szenteltetnek föl és ebből a sok és különböző rendű tagból mégis Krisztusnak egy teste lesz.

Ti, kedves fiaim, akiket a mi testvéreink ítélete arra választott ki, hogy a mi segítőtársainkká

74 A presbyter (áldozópap) szentelése

vestra a vitiis et concupiscentiis omnibus procuretis. Sit doctrina vestra spiritalis medicina populo Dei; sit odor vitae vestrae delectamentum Ecclesiae Christi; ut praedicatione, atque exemplo aedificetis domum, id est, familiam Dei; quatenus nec nos de vestra provectione, nec vos de tanti officii susceptione damnari a Domino, sed remunerari potius mereamur. Quod ipse nobis concedat per gratiam suam. R. Amen.

legyetek felszentelve, az egész életen át őrizzétek meg erkölcsseitek tisztaságát és szentségét. Ismerjétek fel azt, amit tesztek; utánozzátok magatokon azt, amivel foglalkoztok; ha az, amit bemutattok, az Úr halálának miszteriuma, legyen gondotok arra, hogy a ti tagjaitok is meghaljanak a vétkek és bűnös hajlamok számára. Legyen tanítástok lelki orvossága Isten népének, legyen erényeitek ilatala Krisztus egyházának gyönyörűsége; hogy prédikálástokkal és példátokkal egyaránt építsétek Isten házáat, azaz családját, úgy hogy se mi ne érdemeljünk az Úrtól elítélést

A presbyter (áldozópap) szentelése 75

azért, hogy titeket erre a magas tiszt-ségre felszenteltünk, se ti azért, hogy ezt felvettétek, hanem inkább az ő jutalmát. Adja meg ezt nekünk az ő kegyelmével. F. Amen.

Most valamennyien arcraborulnak. A püspök, fején a mitrával, letérdel az oltár lépcsőjén széke előtt és imádkozzák a Mindenszentek litániáját, úgy, mint a subdiaconatusnál. (40. l.) Ezután mindnyájan felkelnek. A felszentelendők kettesével a püspök elé járulnak és letérdelnek. A püspök, fején mitrával, széke előtt áll és semmit sem mondva, valamennyi fejére felteszi mindkét kezét. Miután helyükre visszamentek, ugyanezt teszik a jelenlevő presbyterek. Úgy a püspök, mint a presbyterek jobbukat tovább fölöttük kiterjesztve tartják és a püspök mondja:

Oremus, fratres carissimi, Deum Patrem omnipotentem, ut super hos famulos suos, quos ad presbyterii munus elegit, coelestia dona multiplicet; et quod ejus dignatione suscipiunt, ipsius conse-

Kérjük, kedves testvéreim, a mindenható Atyaistent, hogy eme szolgálai fölött, akiket az áldozópap-ságra kiszemelt, so- kasítsa meg mennyei adományait, hogy ahhoz, amit kegyelméből felvesznek, az ő

76 *A presbyter (áldozópap) szentelése*

quantur auxilio. Per
Christum Dominum
nostrum. R. Amen.

segedelmét elnyerjék
Krisztus, a mi Urunk
által. F. Amen.

Most a püspök a mitrát letéve, az oltár felé fordul
és mondja :

Oremus.

Könyörögjünk.

A segédkezők folytatják :

Flectamus genua.
R. Levate.

Hajtsunk térdet.
F. Keljetek föl.

A püspök a felszentelendőkre felé fordulva mondja :

Exaudi nos, quae-
sumus, Domine Deus
noster, et super hos
famulos tuos bene-†
dictionem sancti Spi-
ritus, et gratiae sa-
cerdotalis infunde
virtutem, ut quos
tuae pietatis aspec-
tibus offerimus con-
secrandos, perpetua
muneris tui largitate
prosequaris. Per Do-
minum nostrum Je-
sum Christum Filium
tuum, qui tecum vi-

Hallgass meg min-
ket, kérünk, Urunk
és Istenünk, és áraszd
ki eme szolgálókra a
Szentlélek † áldását
és a papság kegyel-
mének erejét, akiket
felszentelésre kegyes
színed előtt felaján-
lunk, kísérd azokat
kegyelmeidnek örök
kifogyhatatlan bősé-
gével. A mi Urunk
Jézus Krisztus, a te
Fiad által, aki veled
él és uralkodik ugyan-

A presbyter (áldozópap) szentelése 77

vit et regnat in unitate ejusdem Spiritus sancti Deus

azzal a Szentlélekkel egyetemben. Isten

kiterjesztett kezekkel folytatja :

Per omnia saecula saeculorum.

R. Amen.

Ű. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Ű. Sursum corda.

R. Habemus ad Dominum.

Ű. Gratias agamus Domino Deo nostro.

R. Dignum et justum est.

Vere dignum et justum est, aequum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, aeterne Deus, honorum auctor et distributor omnium

Mindörökön öröké.

F. Amen.

Az Úr veletek.

F. És a te lelkeddel.

Föl a szívekkel.

F. Az Úrhoz emeljük.

Adjunk hálát a mi Urunknak, Istenünknek.

F. Méltó és igazságos.

Valóban méltó és igazságos, illő és üdvösséges, hogy mi mindig és mindenütt hálát adjunk neked, szentséges Urunk, mindenható Atyánk, örök Isten, aki a tisztségeket szerzed

78 *A presbyter (áldozópap) szentelése*

dignitatum; per quem proficiunt universa, per quem cuncta firmantur, amplificatis semper in melius naturae rationalis incrementis, per ordinem congrua ratione dispositum Unde et sacerdotes gradus atque officia levitarum, sacramentis mysticis instituta creverunt: ut cum pontifices summos regendis populis praefecisses, ad eorum societatis et operis adjumentum, sequentis ordinis viros et secundae dignitatis eligeres. Sic in eremo per septuaginta virorum prudentium mentes, Moysi spiritum propagasti; quibus ille adiutoribus usus, in populo innumeras multitu-

és a méltóságokat adományozod; akitől van mindennek előmenetele, megerősödése; aki az értelmes teremtményeket is a részükre megállapított törvények szerint folyton gyarapítva előbbre viszed. Így gyarapodott a misztikus szentségekre alapított papi rend és a leviták tisztségei, úgy, hogy amint a nép élére annak vezetésére főpapokat állítottál, melléjük, hogy munkájukban segédkezve részt vegyenek, a következő rendbe és a második méltóságba tartozó férfiakat választottál. Így tettél a pusztában, mikor Mózes szellemét hetven bölcs férfiú útján terjesztetted,

A presbyter (áldozópap) szentelése 79

dines facile gubernavit. Sic et in Eleazarum et Ithamarum filios Aaron paternae plenitudinis abundantiam transfudisti, ut ad hostias salutare et frequentioris officii sacramenta, ministerium sufficeret sacerdotum. Hac providentia, Domine, apostolis filii tui doctores fidei comites addidisti, quibus illi orbem totum secundis praedicationibus impleverunt. Quapropter infirmitati quoque nostrae, Domine, quaesumus, haec adjumenta largire, qui quanto fragiliores sumus, tanto his pluribus indigemus. Da, quaesumus, omnipotens Pater, in hos famulos tuos presbyterii dignita-

akiknek segítségével könnyűvé lett a népmegszámlálhatatlan sokaságát kormányozni. Így öntötted át Áron fiaiba, Eleazarba és Ithamarba atyjuk bőségének fölöslegét, hogy az üdvösséges áldozatok és a gyakoribb szentségek szolgálatára elegendő számmal legyenek a papi rendben. Ugyanezzel a gondviseléseddel adtad, Uram, Fiad apostolai mellé kísérő társakul a doktorokat, akiknek segítségével ők a világot prédikálásukkal betöltötték. Azért kérünk, Uram, adj a mi gyengeségünknek is ilyen segítséget, mert mennél gyarlóbbak vagyunk, annál inkább rászoru-

80 *A presbyter (áldozópap) szentelése*

tem; innova in visceribus eorum spiritum sanctitatis; ut acceptum a te, Deus, secundi meriti munus obtineant, censuramque morum exemplo suae conservationis insinuent. Sint providi cooperatores ordinis nostri; eluceat in eis totius forma justitiae, ut bonam rationem dispensationis sibi creditae reddituri, aeternae, beatitudinis praemia consequantur.

lunk. Kérünk téged, mindenható Atyánk, add ezeknek a te szolgálóidnak az áldozópapi méltóságot; újítsd fel szívükben a szentség lelkét, hogy méltóképpen viseljék a tőled elnyert méltóságot és az erkölcsi törvény komolyságának saját életük példájával tekintélyt szerezzenek. Legyenek előrelátó munkatársai a mi rendünknek; tündököljék bennük az igaz élet egész szépsége, hogy majd, ha a rájuk bízottakról számot kell adniok, az örök boldogságot nyerjék el jutalmul.

A következőket csendesen olvassa :

Per eundem Dominum nostrum Jesum Christum Filium

Ugyanazon a mi Urunk Jézus Krisztus, a te Fiad által,

A presbyter (áldozópap) szentelése 81

tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate ejusdem Spiritus sancti Deus, per omnia saecula saeculorum. R. Amen.

aki veled él és uralkodik ugyanazon Szentlélekkel egyetemben, Isten, mindörökön örökké. F. Amen.

A püspök, fején a mitrával, leül, mindegyik stóláját a ballvárról áttéve, nyaka köré illeszti, úgy hogy két vége a mell előtt keresztbe álljon és ezt mondja:

Accipe jugum Domini; jugum enim ejus suave est, et onus ejus leve.

Vedd az Úr igáját; az ő igája édes és az ő terhe könnyű.

Azután mindegyiknek feladja a kazulát, úgy hogy elől szabadon lógjon, hátul a vállak felett összehajtva maradjon és mondja:

Accipe vestem sacerdotalem, per quam caritas intelligitur; potens est enim Deus, ut augeat tibi caritatem, et opus perfectum.

R. Deo gratias.

Vedd a papi ruhát, amely a szeretetet jelenti; hatalmas az Isten, hogy növelje benned a szeretet és a cselekedetek tökéletességét.

F. Istennek hála.

Most mitra nélkül felkel és míg a többiek mind térdelnek, mondja:

Deus sanctificationum omnium auc-

Minden megszentelés szerzője, Úristen,

82 *A presbyter (áldozópap) szentelése*

tor, cujus vera consecratio, plenaque benedictio est, tu, Domine, super hos famulos tuos, quos ad presbyterii honorem dedicamus, munus tuae benedictionis infunde, ut gravitate actuum, et censura vivendi probent se seniores, his instituti disciplinis, quas Tito et Timotheo Paulus exposuit; ut in lege tua die ac nocte meditantes, quod legerint, credant; quod crediderint, doceant; quod docuerint, imitentur; justitiam, constantiam, misericordiam, fortitudinem ceterasque virtutes in se ostendant; exemplo praebeant; admonitione confirmant; ac purum et immaculatum mini-

akié minden igazi szentelés és teljes áldás, áraszd ki áldásod kegyelmét szolgálóidra, akiket az áldozópapi méltóságra neked ajánlunk, hogy tetteik komolysága és életük szigorúsága által magukat idősebbeknek bizonyítsák, amint szent Pál tanítása kívánja, amelyet Titusnak és Timotheusnak adott; éjjel és nappal a te törvényeden elmélkedve, amit olvasnak, higgyék; amit hisznek, tanítsák; amit tanítanak, kövessék: az igazságot, állhatatosságot, irgalmasságot, erőlelkűséget és a többi erényt, ezeket magukon mutassák, példájukban nyujtsák, intelmükkel megszi-

sterii sui donum custodiant; et in obsequium plebis tuae, panem et vinum in corpus et sanguinem Filii tui immaculata benedictione transforment; et inviolabili caritate in virum perfectum, in mensuram aetatis plenitudinis Christi, in die justi et aeterni iudicii Dei, conscientia pura, fide vera, Spiritu sancto pleni resurgant. Per eundem Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate ejusdem Spiritus sancti Deus, per omnia saecula saeculorum. R. Amen.

lárdítsák; tisztjuk kegyelmét tisztán és szeplőtelenül őrizzék, a kenyeret és bort szeplőtelen áldással a te néped javára, a te Fiad testévé és vérévé változtassák és az Isten igazságos és örök ítéletének napján meg nem fogyatkozott szeretettel, Krisztus teljeskorúságát elérve, mint tökéletes férfiak tiszta lelkiismerettel, igaz hittel, a Szentlélekkel betelve támadjanak fel. Ugyanazon a mi Urunk Jézus Krisztus által, aki veled él és uralkodik ugyanazzal a Szentlélekkel egyetemben, Isten, mindörökön örökké. F. Amen.

84 A presbyter (áldozópap) szentelése

Ekkor a püspök mitra nélkül az oltár felé fordulva letérdel és fennhangon elkezdí és a kar folytatja a *Veni Creator Spiritus* himnust. Az első strófa végén felkel és, fején a mitrával, leül. A felszentelendők sorban eléje térdelnek és a keresztelendők olajával kereszt alakjában megkeni mindkét tenyerüket, melyet egymásmellé szorítva előtte kiterjesztenek : jobb hüvelykjét az olajba mártva, két vonalat húz vele a felszentelendő kezén keresztül, a jobb hüvelyktől a bal mutatóig és a bal hüvelyktől a jobb mutatóig, majd végül az egész tenyerét is megkeni, közben mondván :

Consecrare et sanctificare digneris, Domine, manus istas per istam unctionem, et nostram benedictionem. R. Amen.

Méltóztassál, Uram, fölszentelni és megszentelni ezeket a kezeket e kenet és a mi † áldásunk által. F. Amen.

majd pedig jobbjával keresztet vet a felszentelendő kezei fölé, mondván :

Ut quaecumque benedixerint, benedicantur; et quaecumque consecraverint, consecrentur et sanctificentur, in nomine Domini nostri Jesu Christi.

Hogy amit ezek megáldanak, megáldassék, amit fölszentelnek, fölszenteltesék és megszenteltesék a mi Urunk Jézus Krisztus nevében.

Mindegyik feleli rá :

Amen.

Amen.

A presbyter (áldozópap) szentelése 85

Most a püspök összecsukja a felszentelendő kezeit, amelyeket valaki a segédkezők közül átköt. A püspök megtörli kezeit, veszi a kelyhet borral és vízzel, rajta a patenát ostyával. A felszentelendők ezt mutató- és hüvelykujjaik közé fogják, úgy hogy egyszerre érintik a kehelykupát és a patenát az ostyával, a püspök pedig mindegyiknek mondja :

Accipe potestatem
offerre sacrificium
Deo, missasque ce-
lebrare tam pro vivis,
quam pro defunctis,
in nomine Domini.
R. Amen.

Vedd a hatalmat,
hogy áldozatot mu-
tathass be az Istennek
és misét mondhass
élőkért és holtakért
az Úr nevében. F.
Amen.

Azután a püspök megmossa kezét és folytatja a misét. A felszenteltek is megmossák kezeiket és helyükre mennek.

Felajánlásnál úgy, mint a kisebb rendeknél. (36. l.) Ezután a felszenteltek a püspök közelében térdelnek le, előttük a misekönyvvvel fennhangon a püspökkel együtt mondják a felajánlást : Suscipe sancte Pater és innét kezdve az egész misét.

Pax idején az első közülük a püspökhöz megy átvenni a pax-ot és visszajöven, átadja a többinek.

Áldozáskor a püspök áldozása után az oltárhoz mennek és Confiteor nélkül megáldoznak. A püspök miután kezét megmosta, mitra nélkül az epsitola-
oldalon áll az oltár felé fordulva és megkezdi a következő responsoriumot, amelyet a kar folytat :

86 *A presbyter (áldozópap) szentelése*

Jam non dicam vos servos, sed amicos meos, quia omnia cognovistis, quae operatus sum in medio vestri, alleluja. Accipite Spiritum sanctum in vobis paraclitum: Ille, est, quem Pater mittet vobis, alleluja. *Ÿ.* Vos amici mei estis, si feceritis, quae ego praecipio vobis. Accipite. *Ÿ.* Gloria Patri, et Filio, et Spiritui sancto. Ille est, quem Pater mittet vobis, alleluja.

Már nem nevezlek titeket szolgálóknak, hanem barátainknak, mert mindent megismertetek, amit közöttetek cselekedtem. Alleluja. Vegyétek a vigasztaló Szentlelket. Ő az, akit az Atya küld nektek, alleluja. Ti az én barátaim lesztek, ha megteszitek, amit én parancsolok nektek. Vegyétek a vigasztaló Szentlelket. Dicsőség az Atyának, Fiúnak és Szentléleknek. Ő az, akit az Atya küld nektek, alleluja.

Mikor elvégezte a responsoriumot, a felszenteltek felé fordul. Ezek előtt állnak és hitvallást tesznek arról, amit hirdetni fognak, mondván:

Credo in Deum . . .
etc.

Hiszek egy Istenben . . . stb.

Ennek végén a püspök, mitrával, leül székére az oltár előtt, egyenkint eléje térdelnek és ő mindkét kezét fejükre teszi, mondván:

A presbyter (áldozópap) szentelése 87

Accipe Spiritum sanctum; quorum remiseris peccata, remittuntur eis; et quorum retinueris, retenta sunt.

Vedd a Szentlelket; akiknek megbocsátod bűneiket, azoknak megbocsátatnak; akiknek megtartod, azoknak megtartatnak.

Most lebecsátja mindegyiken a casula felgöngyölt részét, mondván:

Stola innocentiae induat te Dominus.

Az ártatlanság ruhájába öltöztessen téged az Úr.

A felszentelték összetett kezét a püspök saját kezeibe zárva, mondja:

Promittis mihi et successoribus meis reverentiam et obedientiam?

Igéred, hogy irántam és utódaim iránt tisztelettel és engedelmességgel lész?

Erre mindegyik feleli:

Promitto.

Igérem.

A püspök még tartva kezeit, megcsókolja, mondván:

Pax Domini sit semper tecum.

Az Úr békéje legyen mindig veled!

Erre feleli:

Amen.

Amen.

88 *A presbyter (áldozópap) szentelése*

Most mind sorba térdelnek a püspök előtt, a püspök, mitrával és pásztorbottal, ülve a következő intelmet intézi hozzájuk :

Quia res, quam tractaturi estis, satis periculosa est, filii dilectissimi, moneo vos, ut diligenter totius missae ordinem, atque hostiae consecrationem, ac fractionem, et communionem, ab aliis jam doctis sacerdotibus discatis, priusquam ad celebrandum missam accedatis.

Kedves fiaim, mivel a dolog, amivel foglalkozni fogtok, eléggé kényes természetű, arra intelek titeket, hogy mielőtt misézni kezdenétek, előbb a mise rendjét, az áldozat consecratioját, megtörését és az áldozást más tanult papoktól tanuljátok meg.

Felkelve, mitrával és pásztorbottal az előtte térdelőkre áldást ad :

Benedictio Dei omnipotentis, Patris, et Filii, et Spiritus sancti, descendat super vos; ut sitis benedicti in ordine sacerdotali, et offeratis placabiles hostias pro peccatis

Szálljon rátok a mindenható Isten, az Atya, a Fiú és a Szentlélek áldása, hogy meg legyetek áldva a papi rendben és engesztelő áldozatokat mutassatok be a nép vétkeiért és

A presbyter (áldozópap) szentelése 89

atque offensionibus
populi, omnipotenti
Deo, cui est honor et
gloria, per omnia sae-
cula saeculorum. R.
Amen.

bűneiért a minden-
ható Istennek, akié
a tisztelet és dicsőség
mindörökön örökké.
F. Amen.

Most a püspök a felszenteltekkel folytatja a misét.
A mise végén az áldás után leül és hozzájuk ugyan-
azt az intelmet intézi, mint a többi rendek végén :
Filli dilectissimi . . . Kedves fiaim . . . (37. l.) Fel-
adatul kapják :

Singuli ad presby-
teratum ordinati,
post primam vestram
missam tres alias mis-
sas, videlicet, unam
de Spiritu sancto,
aliam de Beata Maria
semper Virgine, ter-
tiam pro fidelibus
defunctis dicite et
omnipotentem Deum
etiam pro me orate.

Valamennyien pres-
byterré szenteltek
mondjatok első misé-
tek után három más
misét, t. i. egyet a
Szentlélekről, egyet a
boldogságos Szűz Má-
riáról és egy harma-
dikát a meghalt hí-
vekért, és a minden-
ható Istenhez éné-
tem is imádkozzatok.

Megígérik, hogy meg fogják tenni. Együtt elmond-
ják az utolsó evangéliumot és levetik ruháikat.

